46ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 331 — Կ. ՊՈԼԻՍ, 1902 ՄԱՅԻՍ 15/28 — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 19 ՍԵՖԹԷՐ, 15 ՄԱՅԻՍ 1318

JOURNAL ARMÉNIEN
MANZOUMÉI-EFKIAR
38, Grand' Rue de la S-Porte, 38
CONSTANTINOPLE

ՑԼԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պաղէ Ակի Ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

Մանզումէյ Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزیته‌در
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده، نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղ.	50 ղ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 Ֆր.	13 Ֆ.

ՑԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

10 ՓԱՐԱ — "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԸՆԵԵՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՉԱՐԳԱՑԱԾ ԱՂՋԻԿ ՄԸ ՊԷՏՔ Է ՈՐ ԱՄՈՒՍՆԱՆՍ

Տեսակ մը թիւրիմացութեամբ շատեր սա համոզումը ունին թէ, երբ կին մը աշխատիլ և ապրիլ գիտէ պէտք է հրաժարի ամուսնական կեանքի հաճոյքներէն՝ որ բնական է ամէն ապրող էակի։ Ինչպէս գիտական նորութիւններ այնպէս ալ բարքի այլասերման տխուր հետեւանքներ յատուկ չեն միակ միջավայրի. անոնք հոսանուտներ են՝ որ ամէն կողմ կ'ողողեն։ Ուստի և պէտք չէ զարմանալ թէ ինչո՞ւ արեւմուտքի սկեպտիկ բարքեր կամաց կամաց սպրդելով մեր մէջ. հին նահապետական ազնիւ բարքերու ոչնչացումը կը սպառնան։

Հայ տարբը, որչափ որ կը ճանչնամ, ամուսնաբեր և ընտանեբեր եղած է միշտ, սակայն արեւմտեան աշխարհի մէջ կեանքը թեթեւօրէն մեկնող խումբ մը իմաստասէրներ՝ գէշ օրինակ կը հանդիսանան մեր այնոց, և ուղիղ շուղէն կը մոլորեցնեն զմեզ. որով շատեր «մտա» կը կարծեն ամուրի կենցաղիլ և կեանքի պատասխանատուութիւնները չստանձնել. ասոնց է թէ ապրեր հանցակէտէ դիտելով ապրելու պայմաններն ալ բազմապատկուած են ներկայիս մէջ. առաւել քան բնաւ փափկակեաց ու նրբաճաշակ ենք. ինչ օգուտ որ դժուար է ետ դառնալ։ Հին նահապետական կեանքը երեւակայել կամ փորձել, եթէ ոչ անկարելի գէթ դժուարին է։ Երիտասարդը նկատելով ապագան՝ անոնցմէ պայմաններու տակ ամուսնութիւն կնքել չուզեր, օրիորդը՝ իբր ամուսին և ընտանեաց մայր՝ իրենցներուն համար դոյզն աշխատութիւն կամ հիդ յանձն առնուլ չի զիջանիր. մինչ ամուսնանալէ առաջ պատշաճապէս կը հոգար իր և իրենցներուն պէտքերը։ Ի՛նչ, մինչ ամուսնական յարկը թշնամի է այնքան, մինչ ազնիւ փառասիրութիւն մը չէ կնոջ համար, իր տան բարեկարգութեան՝ ամուսնոյն ու զաւակաց բարօրութեանն ու երջանկութեան պատճառ ըլլալ։ Եթէ կինը՝ սիրոյ և անմնուիրութեան մարմնացումն է, կ'ըսեն, ո՞ւր կրնայ պարփակել առաջնական երկու մեծ ուժերը որոնք ենչուելէ աւելի ծանրանալու և մեծնալու տրամադրութիւն ունին։ Ինչպէս կրնայ կին մը հանգիստ ըլլալ, տեսնելով իր սիրակցորդ ամուսնոյն կեանքի ընթացքն տակ հեւ ի հեւ ճնշումը, մինչ՝ կրնայ անտարբեր կենալ ու ոչ ոչնչել անոր։

Աւելին կայ տակաւին։ Օրիորդներէ մանք, այնքան առաջ կը տանին ուսնայնամտութիւնը՝ որ չեն վարանիր ըսելու «ես աշխատելէ վերջ՝ ինչ հարկ ամուսնանալ և ուրիշի մը քմահաճոյքին գերին ըլլալ. ամուրիի ազատութիւնս ոչ մի բանի չեմ փոխանակեր։»

Զեմ գիտեր, ամուրի բառը ինչպէս կը սահմանեն այս անձնամիտ օրիորդները։ Օրիորդ մը, իբր պատասխանատու աղջիկ, ի՞նչ անձնիշխանութիւն ունի կամ խղճմտօրէն կրնայ ունենալ անհատական կամ ընկերական կեանքի մէջ. անոր նիստն ու կացը, ելն ու մուտը ո՞ր ատիճան ազատութիւն ունին։ Մինթէ թեթեւագոյն յանցանքի մը համար իսկ հասարակաց դատաստանի և բամբասանքի խիստ բովէն անցնելու մշտապատրաստ չեն։

Ոչ, տիկիններ և օրիորդներ, լաւ համոզուեցէք թէ ամուսնութեամբ միայն ձեր ազատագրութեան դատավճիռը կ'ստանաք։ Այր կամ կին անկատար էակներ են. ցորչափ ամուսնութեամբ չեն միացած. ծառատունկ մը ցորչափ անոնեցուկ կը մնայ շատ աւելի տրամադիր է արկածներու զոհն ըլլալու քան երբ նեցուկ մ'ունի։ Կը կրկնեմ, կին կամ այր, իրենց գոյութիւնը ամուսնութեամբ կ'երաշխաւորեն. երբ արեւմտեան բարքերը օրը օրին կո՛րինակենք, չմոռնանք թէ նոյն իսկ սկեպտիկ համարուած Ֆրանսան կը նախապատուէ ամուսնացեալ երեսփոխանը ամուրիէն։ Ինչ մեծ անուն այր մարդուն համար «պատուաւոր քաղաքացի, ընտանեաց հայր» ըսուիլ, և ինչ պատիւ կնոջ մը համար «անձնուէր ամուսին և տիպար մայր» յորջորջուիլ։

Գուցէ առարկեն շատեր, թէ ինչ կրնանք ընել սա կեանքի պահանջներուն հանդէպ, որոնք որ օր աւուր բազմապատկուելու վրայ են, ինչ, մինթէ դիմադրելու ուժ ունի՞ք։ Պատասխանեցի կարծեմ։ Թող հայրը դրամօժիտ աւելի կեանքի համար կարեւոր ուժեր որոնէ կնոջ մէջ, այնպէս և կինը խոյս տայ ճոխ ու անգործ կեանքէ և նախընտրէ չափաւոր ու համեստանակ կեանքը, իր քրտինքը միացնելով ամուսնոյն քրտինքին, ձկտելով միասնաբար նոյն նպատակին, բաժնելով կեանքի հաճոյքն ու ցաւը. կարելով կեանքի փչոտ կամ ծաղկափիւռ ճանապարհը։ Կինը պէտք է ընդունի միանգամ ընդ միշտ թէ իր մարդ պատուաւորութեան սահմանին մէջ ապրելու համար, տեսակ մը պատշաճ թոլատուութիւն՝ որ իր արդար բաժինն է, ամուսնութիւնը միայնկրնայ տալ իրեն։ Դարձեալ իբր մարդ իր գոյութիւնը պահպանելու և անհատականութիւնը զարգացնելու համար ոգորումի պէտք ունի, որուն աշխատութեամբ պիտի դիմադրէ։ Արդ երբ աշխատութիւն և ամուսնութիւն իրարու ընկեր են՝ կեանքը դիւրացած է արդէն. մարմնոյն ծանրութիւնը վերցնել դժուարին գործ չէ՝ երբ երկու ոտքեր անվրէպ իրենց պարտականութիւնը կը կատարեն։

Երանի թէ օտարին բարքը իմաստասիրած ժամանակ, սոսկ արտաքին մասը չիւրացնենք, անոնց ներքին կեանքն ալ նկատողութեան առնենք։ Շոգեկառքի արագ շարժման վրայ հիացած ատեն՝ չմոռնանք թէ այդ ահագին երկաթեայ զանգուածը յառաջ վարող մտգական ոյժը՝ չոգին է։

Եւրոպացին, որուն յիմարութիւններուն ալ հիացողն ենք դժբաղդաբար, միշտ անձնուէր գործակիցը նկատած է իր կինը. կինը Եւրոպացիին կեանքի անքաժան ընկերն է, ամէն տեղ և ամէն ժամանակ, աշխատութեան որակը ինչ որ ալ ըլլի, անարգելի չէ անոր համար, բաւական է որ կեանքը երաշխաւորէ, բաւական է որ ընկերութեան վրայ բեռ մը չըլլայ և արժանապատուութեան ազնիւ զգացումը չվիրաւորէր։ Ուրեմն սա եզրակացութեան պիտի յանգինք ի վերջոյ թէ, մարդ՝ իբր մարդային ընկերութեան օգտակար անդամ՝ իր գոյութիւնը և արժանապատուութիւնը յարգելու և զարգացընելու համար պէտք է ազատ ի՛ սմասնանայ։

ՄԱՔՐԻՆԷ

ԱՅԺՄԷԱԿԱՆՆԵՐԸ

ԼՈՒՍԻՆԸ

(ՄԱՐԹԻՆԻՔԻ ԱՂԷՏԻՆ ԱՌԹԻՒ)

Այս վերնագիրը տեսնողը «Մանզումէ»ի ընթերցողներուն հետ, անոր տակի տողերը գրողին պէս անչուշտ պիտի զարմանան ու հետաքրքրուին հասկնալ թէ՝ լուսինը ի՞նչ առնչութիւն ունի Մարթինիքի աղէտին հետ։

Սակայն les annales politiques et litteraires Հանդիսին գիտնական աշխատակից Henrie de Parville, վերջին թիւին մէջ, կ'ենթադրէ, եթէ ո՛չ կը հաստատէ. — թէեւ գիտական ու իմաստասիրական աշխարհն ենթադրութիւններով ու տարակոյսներով ընդ միշտ հասած յանգած է վերջնական կամ վճռական հաստատուն ճշմարտութեանց. — թէ լուսինն ունի իր ազդեցութիւնն և հրաբուխներու եթէ ոչ գործունէութեան վրայ ուղղակի, գէթ անոնց բարբոքման ու պայթման պարբերական յոլնաներուն վրայ։ Տեսէք ինչ կ'ըսէ, Մարթինիքի Բէլէ լերան հրաբուխին ահաւոր, աղեխարշ ու տիւղերասարսուռ պատահարին համար, որ վայրկեանի մը մէջ քաղաք մը ամբողջ՝ Ս. Բիէրը, բնաջինջ ընելով մօտ 40-50 հազարի(*) չափ ժողովուրդ ալ ողջակէզ ըրաւ, մայիսի 8ին, առտուան ժամը 8ին, ըստ եւրոպացւոց. ըստ Հանրի Բարվիլի՝ կարելի է գուշակել հրաբուխի մը բորբոքման ու ժայթքումի թուականը գրեթէ ճիշտ ինչպէս կը գուշակուի արեւուն ու լուսինին խաւարմանց թուականները, որոնց հետ այսուհետեւ հրաբուխներն ալ օրացոյցներուն մէջ նշանակուած պիտի ըլլան։

Բայց եթէ կարելի չէ հրաբուխի մը վիճակին տիրակնստիդն ընել արագօրէն, և կամ նախատեսել բորբոքում մը. սակայն մենք կը կարծենք. կ'ըսէ, որ կարելի է, մինչեւ աստիճան մը, նախագգալ կամ գուշակել այն տարիները ուր ստորերկրեայ ուժը սաստկանալ կը սկսի և հետեւապէս այն տարիները ուր պէտք է զգուշանալ հրաբուխներու չրջականերէն։ Երկրագնդին վրայ 300 հրաբուխներ կան, անոնցմէ ո՞րը ո՞ր ատեն պիտի բռնկի. կամ մինչեւ ո՞ր ատիճան կամ մինչեւ ո՞ւր, իրարու հետ հաղորդակցութեան մէջ են։ Անհնար է ճշդել այս կէտերը, սակայն կ'ըսէ Հանրի տը Բարվիլ, քան մեր կարծեաց, կրնանք որոշել այն թուականները ուր հաւանաբար տեղի կ'ունենայ ամէն տեղ, երկրի վրայ հրաբղխային բորբոքումի մը և երկրաշարժի սպառնալիքներ։

Առանց մտնելու թէորիներու (գիտական տեսութիւններ) մէջ, որք մեզ հեռուներ կը տանին, բաւական է ըսել թէ, այսօր, շատ երկար դիտողութիւններէ վերջ, հաստատուած է որ կան յարաբերութիւններ լուսինին չարժումներուն... և մթնոլորտային երեւոյթներուն և նոյն իսկ երկրաշարժներուն մէջ։ Երկրաշարժի չրջանները (բէրոտ) կան։ Եւ այս չրջանները վերաբերութիւններ ունին լուսինին՝ իր ծիրին մէջ (orbite) այսինքն երկրիս չուրջը դարձած ատեն, յաջորդաբար առած որոշ դիրքերուն։ Մեր արբանեակը (լուսինը) կը բարձրանայ երկինքին մէջ և վերատին կը ցածնայ չուրջ տասն և ինը տարուան մէջ։ Իր ամէնէն աւելի ցած և երկնքին մէջ իր ամէնէն աւելի բարձրացած դիրքերն ուենցած ատեն կը պատահին հրաբուխի տարիները։ Լուսնական հոլովումները կը փոփոխին 18° և 28° ատիճաններու միջև։ Մենք այս վայրկենիս, կը գտնուինք այն տարուն մէջ. ուր լուսինը իր ամէնէ աւելի ցած դիրքերուն մէջ կը գտնուի, 18° ատիճանի հոլովումներուն մէջ։ Այս տարին կը համապատասխանէ 1883 տարուն ուր Քրափաթոայի կղզւոյն հրաբուխի հսկայ ու ահաւոր բորբոքումը պատահեցաւ։ (Ինչպէս յայտնի է այս կղզին Ովկիանիայի մեծ բաժանումներէն միոյն՝ Մայէդիայի Սոնտեան կղզեխումբին կը պատկանի։ Պ. Հանրի գիտնականը է թէ Իսքիա կղզին ալ 1883ի երկրաշարժէն աւերեցաւ և դեռ ուրիշ տեղեր ալ)։ Աւելցուս 1883ին վրայ 19 տարիներ, և տես պիտի ունենանք այս տարին։

Այս տարի ունեցանք երկրաշարժի աղէտներ երկրիս այլեւայլ կողմերը։

Պիրէնեան լեռանց հրաբխային կեդրոններն ալ այս պահուս ցնցումներու մէջ են։ Միեւնոյն ժամանակ որ Գրանսական Անթիլեանց մէջ Բէլէ լեռան հրաբուխի եռացումը կը պատահէր, անգլիական Անթիլեանց մէջ ալ Սէնվէնսանի հրաբուխը կ'արթննար։ Մարտիս 7, ու կը սկսէր իր սպառնալիքը։

Աւելին կայ դեռ, լուսնական աղդեցութիւնները, իւրաքանչիւր ամիսի համար, տարբեր օրեր ունին։ Մայիս ամսոյ համար այս օրերը կը համապատասխանեն, 3, 8, 11, 17, 23, 31 թիւերուն։ Նշանակենք 3 և 8 օրաթիւերը, որոնք Բէլէ լեռան և Մէն Վէնսանի ծծմբարանին բռնկելու թուականներն են։ Առաջին հրաբուխը ապրիլ 27ին արթնցաւ, այսինքն բռնկելու առաջին երեւոյթն յայտնի եղաւ։ Արդ ապրիլի 27ը վանգաւոր (գրիգիրիզ) թուականն էր։ Կը կարծենք թէ կրնանք առաջուց որոշել այն տարիներն ու թուականները, ուր գերագոյն զօրութիւնը կրնայ ամէնէ աւելի ուժգնութեամբ առաջ բերել հրաբխային երեւոյթները։ Ասքանն ալ արդէն քան մ'է։

* * *

ՕՐԻՈՐԴՆ ԽՕՍՔՈՒՆ

"ԴՈՒՐՍԻՆԸ ԱՆՈՅՇ Կ'ԸԼԼԱՅ,,

Աստուա՛ծ՝ առանց քահանայի, ըսած է Վ. Հիւգո՝ իր ծրագրած համառօտագիծ մէկ հանգանակին մէջ։ Բայց ո՞ւր է այդ իտեալ համայնքը։ Աշխարհի մէջ չկայ, Աստ—Բազարի մէջ՝ բնա՛ւ։ Ատի, նորէ՛ն պէտք, նորէ՛ն պայքար՝ քահանայի և ընծայցուի համար։ Հոս, մանրադէպ մը՝ անձնական յիշատակներուս մէջ տեղ բռնած, իրրեւ չտեսկան նմոյշ մը՝ մեր մորթին փակած ժամանակէն բարքերէն։ Անգամ մը, —բնաւ մտքէս չելլեր—, դուրսը, սրահին մէջ, աշակերտաց ձայներն հեղհեղեալ սկսան աւելի բարձրանալ, այնպէս որ, հարկ եղաւ թողուլ դասարանս և երթալ ի խնդիր ընդհ. դաստիարակիս, որ երբ կ'ըլլայ թող ըլլայ, տրամադրելի գլուխ մը գտածի՛ն պէս, կը սկսէր մէջը թրխմել այն ամէն չահատակութիւնները զորս ըրած էր փառաւորներու հուշակաւոր երկրին մէջ, երբ առեւտրական ձախողուածի մը հետեւանքով՝ Նեղոսի ափանց վրայ գտած էր ինքզինք։ Բայց, հիմայ դուք երեւակայեցէք իմ այն ատենի կացութիւնս, երբ տեսայ որ մարդը չկայ մէջտեղ։ Ո՞ւր գայեր էր.— ... ժամուն պահարանն է, ըսին, ուր՝ սարքրիչ Պապօնին փութաջան մկրատին տակ՝ իր աշխարհական մաղն ու մորուքը վերջին անգամ ըլլալով կը թափ-թրփէին չորս դին. . . . եւ, քանի և չորս ժամուան մէջ, ընդհ. դաստիարակն առօք փառօք եղած էր հոս Տէրտէր։ Եւ որովհետեւ, ինչպէս եկեղեցական՝ նոյնպէս և դպրոցական պաշտօնէից ընտրութեան մէջ անանկ շատ բարակ մաղերը իմնալ չըլլար, մէկերկու օրէն ալ իր յաջորդը անկուած էր արդէն սրահին մէջ։

Բայց ամէն ատեն չգտնուիր ասանկ սուսիկ բուսիկ Տ. Յուսիկ։

Եւ ահա՝ այս անգամ՝ նորէ՛ն ի հան-

ԱՐՄԱՏԻ ՀՐԱՇՔԸ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՐՔՈՒՄ

«Արեւելք»էն արտատպելով ասկէց առաջ գրած էինք Արմատի մէջ տեղի ունեցած հրաշք մը։ Այդ ժամին հետեւեալ հերքումը կը կարդանք երէկուան «Մաղրիկ»ին մէջ։

—=—

ԱՐՄԱՏ, 11 Մայիս 1902

Նոր հրաշքի (?) մը մասին վերջերս ասկէց արուած տեղեկութեանցմը մէջ ոչ և սոսկ կէտեր կը գտնուին։

Քանի մը տողով ներկայացնենք լուն եղելութիւնը.

Բարեպաշտ կին մը, որ, ընտանիքին մէջ կրուտա դէպքեր անցած ըլլալուն հպաբ, չէր կրցած Զատկի առթիւ հաղորդուիլ, առտու մը, ծրնեղոյզին ներքին կողմը կը կարծէ տեսնել պատարագիչի զգեստով եկեղեցականի մը կերպարանքը, եւ, արդեա՛մբ ալ ցոյց տալու համար դայն՝ նոյնը տեսնել չկրցողի մը, տեւցած պատին վրայ փայտի կտորով մը կը նշանակէ տեսնուած դէմքին դիծերը։ այսպէս կը նկարուի պատկերը (.)։ Թերաւատները կը ծեփեն պատը առ ի փորձ. բայց ի զուր, խղճաւոր կինը կը կարծէ տեսնել միշտ նոյն դէմքը։ Իրողութիւնը կը հրապարակուի. հե-

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 15

ՀԱՆՐԻ ՄՕՆԼԻ

ՆԱԽԱՆՁՈՏ ԿԻՆ

Ս.ՌՈՒԶԻՆ ՄԱՍ

Է.

Եկողին Ֆերնանտը ըլլալուն հաստատ համոզումը եկաւ գրաւեց յանկարծ իր միտքը։

Անմիջապէս անոր և Էլիզին պատկերները գոցեց ծածկոցին տակ և ափ մը նետելով Ակիւ-Ուսսերայի նկարին առիւ գնաց դուռը բանալու։

Ֆերնանտ չէր, այլ գնդապետը։

Գնդապետը՝ իր յաւիտենական ծխամորճին հետ։

Գնդապետը, որ կու գար իր տարփանքին, այդ պատերազմի նկարին յառաջդիմութիւնը տեսնել. իրաւունք՝ ալ իր տարփանքն էր ան որովհետեւ կ'ուզեր ուր այս կտաւին առիւ ուր կը գտնէր թեթեւազօրներու և Ափրիկեան որսորդներու առնական դէմքերը, զորս երբեմն դէպի կրակ առաջնորդած էր։

Արուեստագէտներուն հակառակ ժամանակին զգացած իր խորշանքը անհետացած էր հիմակ երբ գոհունակութիւն մը կը զգար իր կեանքի այս դրուագինիր վիպային ամուսնութեան այս յառաջաբանին վերստին կեանք առնելը տեսնելով։

Այո՛, ի՛նքն էր որ դաշտին մէջ սա ոջլոտ և ցնցոտիներ հագած սեւամորթը հարուածելով, ձեռքէն առած էր Ադէլան՝ իր ապագայ կինը։ Մէկալն ալ, ճիշտ Տը Մարսէյ տեղական էր որ կրուելի մէկ հարուածով միւս աւազակին փորը կը պայթեցնէր, որուն կարմիր աղիքները կը տարածուէին աղտոտ ու բզքտուած «պուրնուզ»ին վրայ։

—Աղէ՛կ է, չա՛տ աղէկ, կ'ըսէր ան աչքերը քթթելով, մինա՛կ աւազակը չէ յաջողած։

—Նկարին մէջ մարդոց դէմքերը, հօրս չկնած և ձեր ինծի յանձնած ուրուագիծերէն առած եմ։

—Եւ տեսած առաջին աւազակդ գծեցիր, անանկ չէ՞։ Իրա՛ւ, ատիկայ իմ սխալս է, քեզի չէի ըսած... բայց պէտք էր որ գուշակէիր. տղայ եղած ատենդ այդ դէմքը այնքան կը սիրէիր որ...։

—Պէրթռանը, որսապա՛հը։

—Այո՛, ճի՛շդ գլխուն զարկիր։

Բօպէր խնդաց։

—Վաղը, իր ընկերներուն հետ պատերազմին մէջ պիտի ըլլայ։

Գնդապետը մրմռաց, ծուխի յորձանք մը արձակելով բերանէն։

—Ինչ որ այդ ծերուկ զինուորը դոհ պիտի ձգէ։

—Անշո՛ւշտ, ձեր հրամանին տակ կը պատերազմէր գնդապետ։

—Կը հաւատա՞ս ատոր. բայց չէ՛, միւս օրերը կարելի է, բայց Սին-Ուսսերայի մէջ մենակ ինձմով կը զբաղէր։

—Ինչպէս. ձեզի ծգնեց հա՞... սեւամորթները ջարդելու և Տիկին տը Սօլթրէյը ազատելու։

—Այո՛, Արիչիթան մտածելով։

—Վա՛յ, ըսաւ Բօպէր, խնդալով,

—Հապա՛, ա՛ն Սդէլլայի ծնողքէն և անոր տէրերէն զայն ամուսնութեան խնդրած էր 2-3 շաբաթէ ի վեր։ Նուսնս զայն մերժած էր առարկելով որ այրի մը չի կրնար երբէք նորէն կարգուիլ, որովհետեւ Արքայութեան մէջ ուրիշ էրիկ մը կը սպասէր իրեն, և ինքը, Սրիչիթան, պարապ տեղը երկինքին մէջ երկու էրիկ ունենալ չէր ուզեր։

—Գէշ չէ՛, յարեց Բօպէր։

—Գործին տաք տեղը հոն է որ, Պէրթռան որ ետ մնալ չէր ուզեր, իր վաշտին երեցին դիմեց։

—Երեցի՞ն։

—Այո, ան ատենները տակաւին եբէց մը կար իր վաշտին մէջ, և անոր պատմեց իր ցաւը։

—Է, ի՞նչ ըսաւ երեցը։

—Աղօթագիրքը թեւին զարկած իջնեւան գնաց այդ քաջարի մարդը, որ համոզուած էր թէ իր սքեմին Հաստատածին մարդոց վրայ ըսած ազդեցութեանը չնորհիւ պիտի կրնար Արիչիթային միտքը շտկել, ամուսնացնել զայն Պէրթռանին հետ։

—Եւ...

—Ինչ պիտի ըլլայ, Արիչիթա փաստերը ամէնքն ալ անոր դէմ դարձուց. սատանին ձագը աղէկ լեղու ունի. ապրտէրին ըսած էր թէ իր խրատները քրիստոնէական չէին.

—Նորէն կարդուիլը Քրիստոսի օրէնքէն հակառակ...

—Այո, պատասխանած էր ան, օրինակը մէջտեղն է. Մարիամ չէր ամուսնացած նորէն...ան... որուն մենք պատարագ կ'ընենք.., երէցն ալ մեզի հետ է, որովհետեւ, իմ տեսած բոլոր երէցներուս մէջ ամէնէն բարեբարոն կը գտնեմ...

Եւ տերտերը սկսաւ խնդալ, այն քաղցր ժպիտով որ անոր այրքան բարեմիտ երեւոյթ մը կուտար՝ հակառակ իր կոչտ սովորութեան։

—Զէ՞ք մտածեր թէ քիչ մը ի՛մա

դէս կուգան սանձակոտոր կիրքեր, հին ու մին հաշիւներ, ներկայ և ապառնի անձնական նկատումներ, և մինչեւ անգամ հին, բարի և իրեն շուրջը ազնուութեան համբաւ մը չինուած կիրք մը, գթութիւնը, որ, շիտակը, այս տեղ գործ ունենալու չէր սակայն։ Այդ անտեղի ու դատապարտելի գթութիւնը չէ՞ որ շատ տեղ գթութեան ու արդահատանքի կարօտ վիճակներու պաշտանչութիւններ ստեղծած է մեր մէջ։

Եւ հիմայ, ինչպէս սովորութիւն է, ամէն ոք՝ մատը վրան դրած իր ընտրելիին համար կ'ըսէ ոչպէս քանանայ մը գոնէ պիտի ըլլայ։ Ա՛ռ՝ն։ Ամէն պարագայի մէջ, տարակոյս չվերցնող ստուգութիւն մը սա՛ է թէ՝ երբեք կարելի չէ որ կատարեալ համաձայնութիւն գոյանայ իրրեւ քանանայ մեր գլուխը փաթթուելիք ընծայացուներու անձին վրայ. ամէնքն ալ անարժան արժանաւորներ են։ Բայց քանի որ անգամ մը օրինական ձեւակերպութիւնները եղած լըմընցածի պէս են, ալ կրնայ ուրեմն երեւոյթները փրկուած համարուիլ։ Զուրը ճամբան է։ Եւ այժմէն կրնանք շնորհաւորել մեր ազգակիցները որ այս անգամ ալ ազատուեցան տխուր հարկէ մը, պէտք եղած քանանայցուները երթալ բերելու... Գաղատացւոց աշխարհէն կամ Պելուճիստանէն, ըստ առաձին թէ՝ դուրսինը անո՛յշ կ'ըլլայ...։

ՊՕՂՈՍ Ց. ՃԻՆՃԻՀԱՆԵԱՆ

Ադաբազար

ՕՐԻՈՐԴ ՄԸ ՍԻՐԵՐ

Գնդապետը, որ հիմակ երբ գոհունակութիւն մը կը զգար իր կեանքի այս դրուագինիր վիպային ամուսնութեան այս յառաջաբանին վերստին կեանք առնելը տեսնելով։

Այո՛, ի՛նքն էր որ դաշտին մէջ սա ոջլոտ և ցնցոտիներ հագած սեւամորթը հարուածելով, ձեռքէն առած էր Ադէլան՝ իր ապագայ կինը։ Մէկալն ալ, ճիշտ Տը Մարսէյ տեղական էր որ կրուելի մէկ հարուածով միւս աւազակին փորը կը պայթեցնէր, որուն կարմիր աղիքները կը տարածուէին աղտոտ ու բզքտուած «պուրնուզ»ին վրայ։

—Աղէ՛կ է, չա՛տ աղէկ, կ'ըսէր ան աչքերը քթթելով, մինա՛կ աւազակը չէ յաջողած։

—Նկարին մէջ մարդոց դէմքերը, հօրս չկնած և ձեր ինծի յանձնած ուրուագիծերէն առած եմ։

—Եւ տեսած առաջին աւազակդ գծեցիր, անանկ չէ՞։ Իրա՛ւ, ատիկայ իմ սխալս է, քեզի չէի ըսած... բայց պէտք էր որ գուշակէիր. տղայ եղած ատենդ այդ դէմքը այնքան կը սիրէիր որ...։

—Պէրթռանը, որսապա՛հը։

—Այո՛, ճի՛շդ գլխուն զարկիր։

Բօպէր խնդաց։

—Վաղը, իր ընկերներուն հետ պատերազմին մէջ պիտի ըլլայ։

Գնդապետը մրմռաց, ծուխի յորձանք մը արձակելով բերանէն։

—Ինչ որ այդ ծերուկ զինուորը դոհ պիտի ձգէ։

—Անշո՛ւշտ, ձեր հրամանին տակ կը պատերազմէր գնդապետ։

—Կը հաւատա՞ս ատոր. բայց չէ՛, միւս օրերը կարելի է, բայց Սին-Ուսսերայի մէջ մենակ ինձմով կը զբաղէր։

—Ինչպէս. ձեզի ծգնեց հա՞... սեւամորթները ջարդելու և Տիկին տը Սօլթրէյը ազատելու։

—Այո՛, Արիչիթան մտածելով։

—Վա՛յ, ըսաւ Բօպէր, խնդալով,

—Հապա՛, ա՛ն Սդէլլայի ծնողքէն և անոր տէրերէն զայն ամուսնութեան խնդրած էր 2-3 շաբաթէ ի վեր։ Նուսնս զայն մերժած էր առարկելով որ այրի մը չի կրնար երբէք նորէն կարգուիլ, որովհետեւ Արքայութեան մէջ ուրիշ էրիկ մը կը սպասէր իրեն, և ինքը, Սրիչիթան, պարապ տեղը երկինքին մէջ երկու էրիկ ունենալ չէր ուզեր։

—Գէշ չէ՛, յարեց Բօպէր։

—Գործին տաք տեղը հոն է որ, Պէրթռան որ ետ մնալ չէր ուզեր, իր վաշտին երեցին դիմեց։

—Երեցի՞ն։

—Այո, ան ատենները տակաւին եբէց մը կար իր վաշտին մէջ, և անոր պատմեց իր ցաւը։

—Է, ի՞նչ ըսաւ երեցը։

—Աղօթագիրքը թեւին զարկած իջնեւան գնաց այդ քաջարի մարդը, որ համոզուած էր թէ իր սքեմին Հաստատածին մարդոց վրայ ըսած ազդեցութեանը չնորհիւ պիտի կրնար Արիչիթային միտքը շտկել, ամուսնացնել զայն Պէրթռանին հետ։

—Եւ...

—Ինչ պիտի ըլլայ, Արիչիթա փաստերը ամէնքն ալ անոր դէմ դարձուց. սատանին ձագը աղէկ լեղու ունի. ապրտէրին ըսած էր թէ իր խրատները քրիստոնէական չէին.

—Նորէն կարդուիլը Քրիստոսի օրէնքէն հակառակ...

—Այո, պատասխանած էր ան, օրինակը մէջտեղն է. Մարիամ չէր ամուսնացած նորէն...ան... որուն մենք պատարագ կ'ընենք.., երէցն ալ մեզի հետ է, որովհետեւ, իմ տեսած բոլոր երէցներուս մէջ ամէնէն բարեբարոն կը գտնեմ...

Եւ տերտերը սկսաւ խնդալ, այն քաղցր ժպիտով որ անոր այրքան բարեմիտ երեւոյթ մը կուտար՝ հակառակ իր կոչտ սովորութեան։

—Զէ՞ք մտածեր թէ քիչ մը ի՛մա

է սա Արիչիթան և չէ՞ք վախնար ընաւ որ իր բնութիւնը իլիւզ օր մը Ֆերնանտինին վրայ...

Այն ատեն, Մ. տը Սոլթրէյ լրջացաւ։

—Ի՞նչ ըսել կուզես։

Իր չեչտը այնքան խիստէր որ, Ըսպէր չհամարձակեցաւ պատմել իրիկուան տեսարանը, որ իր լեզուին ծայրը կուգար և քանի մը վայրկեանէ տեղաւորելիք տեղ մը կը փնտռէր։ Մինակ գոհացաւ պատասխանելով.

—Ոչինչ. միայն թէ Ֆերնանտ աւելի երազային է և աւելի վիպային միտքերով լեցուն կ'երեւի, բան մը, որ չուներ ընդհանրապէս դեռատի աղջիկները։

—Իր մայրը Մահոնացի էր, բարեկամս, և այդ ատենները, ես ալ, կրակի պէս արիւն մը ունեի, յարեց գընդապետը խանդով.

—Նոյնիսկ հիմակ ալ գնդապետ։

—Իրա՞ւ։

—Եւ միշտ այ անանկ. ձեզի հետ խօսողը կը կարծէ որ 25 տարու երիտասարդի մը հետ կը տեսնուի։

(Շարունակելի)

տաքքիրներ կը խուժեն, հաւատաւորի նախագրաւումով։ Շատեր կը յայտարարեն տեսնել, ինչ որ սակայն ամէնէն դիտելի կէտն է, ո՛չ թէ նոյն՝ այլ մէկը Ս. Կուսին, երկրորդ մը Լուսաւորչի, ուրիշ մը Ս. Սարգսի, ամէնոք իր սիրած Սուրբին դէմքը։— Զաւեշտը իրեն արժանի վերջաւորութեամբ մը փակելու համար, մէկը կը տարաձայնէ՝ պատուէր ընդունած ըլլալ սուրբէն՝ թէ պէտք է մատաղ մը զենուի ծախքին կէսը հոգացուելով ժողովուրդէն, միւս կէսը տան տիրոջ կողմանէ։ Խեղճ մարդը, որ դահեկանին դէմ կը դողար, կը տիպուի այսպէս՝ երկու խոյի ծանրութեամբ պարտքի մը տակ մնալ, կերակրելու համար խուժան մը անոթիներ։

Այս է անհաւասիկ հրաչ (?) ըսուածը, որ աւելի ճիշդ՝ բացատրուող բանդագուշանք մըն է միայն, և որ, գործնական օգուտ մը չունենալէն զատ —վասն զի այս առթիւ գէթ բժկութիւններ մրն ալ չբուսեցան— չքաւոր ընտանիքի մը ապրուստի պիտանի վրայ չորս մէճիտէն աւելի պարտք մը բարդեց, քանի մը քաղցած խարբանները ախորժովը պարարելու համար միայն։

Հիմակ որ երկրագործի զբաղումները սկսած են, և ուխտավայր (.՝) տունն ալ շերամով գրաւուած, իսպառ հանդարտած է սուտ բարեպաշտութեան ծիծաղելի և ցաւալի այդ իրարանցումը որ՝ իր ծագումին մէջ ալ՝ նկարագրուածին չափ աղմկալից չէր եղած արդէն։

Բայց ինչ որ աւելի ծիծաղելի և ցաւալի երեւցաւ ամէնուս, այն արտառոց սուտն էր ըստ որում, իբր թէ Դեր. Դուրեան Սրբազան Մատաղի օրը յատկապէս քարոզած ըլլայ այս առթիւ, օրհնելով և հաստատելով ժողովուրդին հաւատքը, եւն։

Փափաքելի էր սպասել այդ լուրը առաջին անգամ ընդունող թերթէն, իբրու ոչ անտեղեակ՝ Դպրեվանուց վերատեսչին կրօնական իրերու մասին մանաւանդ ունեցած շրջուն խոհականութեանը, վերապահութեամբ հրատարակէր գէթ այս պարագան։

Ճշմարիտը ա՛յն է սակայն որ Ն. Սրբազնութիւն թո՛ղ քարոզի, եւ ոչ իսկ խոսակցութեան նիւթ բրած է յիմարական այդ իրարանցումը, որուն նոյնպէս ոչինչ կարեւորութիւն չէ ընծայուած միաբանութեան կողմէ, եղածն ալ անուշադիր չարձարձելու զգուշաւորութեամբ։

Այս քանի մը տողերու հերքումին ալ անարժան պիտի համարէինք սխալաչար և ստայօդ այդ լուրը, եթէ ասնոր մէջ չնշմարէինք անհամ տկարամտութեան մը տգեղ խաղը, որ կրնար թիւրիմացութիւններու տեղի տալ, կարծեցնելով ընթերցողներու մասի մը թէ Դպրեվանքի միաբանութիւնը կը խորհի սուտ տարածմամբ մայիսեան ուխտաւորութեան հրապոյր մը նետել հրապարակ. աղտոտ չարաշահութիւն՝ զոր զզուանքով կը տարամերժենք ամէնքս ալ, իբրեւ անկեղծ գնահատողներ բուն բարեպաշտութեան որ կը հաւաստուի թէ չի կրնար արտայայտուիլ այնքան գռեհիկ նիւթականացումի մը մէջ։

ԹՈՐԳՈՄ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՍԱԿԱՍԴԱՅԻ ԴԱՀԼԻՃԸ

Թագադրութեան հանդէսները վերջանալու մօտ ըլլալուն, քաղաքական կացութիւնը կրկին զբաղեցնել սկսած է պաշտօնական շրջանակները, մանաւանդ որ երբ Մ. Քանալէժաս հրաժարի՝ նախարարական տագնապը գրեթէ անխուսափելի պիտի ըլլայ։ Այս միջոցիս Մ. Մոռէի և Մ. Քանալէժասի ծրագիրներուն անհաշտ ըլլալն է որ ամէնէն աւելի մտահոգութիւն կը պատճառէ, որովհետեւ դահլիճին նախապէս հետեւած ծրագիրը այդ երկու անձնաւորութիւններուն գործն է։ Մ. Քանալէժաս կը պնդէ թէ Սպանիոյ արդի վիճակին մէջ՝ թէ արմատական միջոցներ ի գործ դնել պէտք է կրօնականներուն դէմ, և թէ մանաւանդ անտեսային բարենորոգումներ կատարել վարչական բոլոր ճիւղերուն մէջ։ Բայց Մ. Մոռէ և դահլիճին միւս շափաւոր անդամները բոլորովին տարբեր կը խորհին և կը կարծեն թէ, եթէ Մ. Քանալէժաս շարունակէ իր ընթացքը՝ երբէք չի կրնար օգտակար ըլլալ երկրին։ Մ. Մոռէ կը դատէ թէ, պէտք չէ շեղել դահլիճին կազմութեանը միջոցին ընդունուած ծրագրէն, բայց տարակոյս չի կայ թէ կը խաբուի, որովհետեւ Մ. Սակասթա վերջին անգամ նախարարապետութեան ծանր պաշտօնը ստանձնելէ անմիջապէս վերջ յայտարարեց թէ նոր բանակցութիւններ պիտի կատարուին Վատիկանի հետ սահմանափակելու համար այս վերջինին ազդեցութիւնը և կամ միջամտութիւնը երկրին ներքին գործերուն մէջ։ Ասկէց զատ խոստացաւ թէ նոր եկեմտացոյցին մէջ վերջին ծայր պիտի յարգուի ինայողութեան սկզբունքը, և աւելի ուժ պիտի տրուի ներքին կրթական և առեւտրական զարգացման, բայց ցարդ ասոնցմէ ոչ մին և ոչ միւսը կատարուեցաւ, և Մ. Քանալէժաս ինքզինքը ստիպեալ կը նկատէ հրաժարելու։ Գալով տագնապին լուծման՝ կ'իմանանք թէ Մ. Սակասթա չէ յուսահատած իր բարեկամներէն։ Բայց մենք երեւցածէն շատ աւելի ծանր կը տեսնենք կացութիւնը, և չենք յուսար որ նախարարապետը պահած ըլլայ իր նախկին դիրքը ազատական կուսակցութեան հանդէպ։ Պէտք է գիտնալ թէ՝ եթէ Մ. Քանալէժաս հրաժարի, բոլոր արմատականներն ու հանրապետականները պիտի դադրին օգնելու Մ. Սակասթայի։ Այս պարագան այնքան հաւանական է որ այժմէն զրոյցներ կը շրջին թէ՝ պահպանողականաց պետերէն Մ. Սիլվէլա համաձայնիլ սկսած է այդ կուսակցութեանց պետերուն հետ, որպէս զի յարմար պարագային կարող ըլլայ տապալել դահլիճը։ Ինչ պիտի ընէ այն ատեն դեռատի թագաւորը։

Մեր գաղափարը այն է թէ, եթէ Ալֆոնս ԺԳ. կ'ուզէ համակերպիլ այն խոստումներուն զոր ըրաւ անցեալները Սպանիոյ ժողովուրդին ուղղած յայտարարագրին մէջ, պէտք է Մ. Քանալէժասի յանձնէ նոր դահլիճը կազմելու գործը։

ՎՈՒԻՉԻ ԴԱՀԼԻՃԸ ՍԵՐՊԻՈՑ ՄԷՋ —Սերպիոյ մէջ նախարարական տագնապին լուծման կերպը մեծ անակնկալ մը եղաւ թէ այդ երկրին հանրային կարծիքին և թէ Եւրոպիոյ քաղաքական շրջանակներուն համար։

Մ. Վուիչի հրաժարումէն վերջ, Մ. Բաչիչ բնական յաջորդը նկատուեցաւ, և Աղեքսանդր թագաւորն ալ պաշտօնապէս հրաւիրելով այս վերջինը, պատուիրեց կազմելու նոր դահլիճը։ Բայց այսօր ամէն բան փոխուած է. Մ. Վուիչ կը մնայ իր պաշտօնին մէջ և իր նախարարներն են որ կը հրաժարին։ Իրաւի չենք կրնար հաւատալ թէ ինչպէս այդ նախարարապետը վերստին պիտի կարենայ ներկայանալ Սքուպշինայի ժողովին, քանի որ մերժեց իր մատուցած փոխառութեան ծրագիրը, և այս մերժման վրայ է որ նախարարութիւնն ալ տապալեցաւ։

Միւս կողմէ սա ալ հիշել է թէ, Մ. Բաչիչ ցարդ չէ կրցած շահիլ Սքուպշինայի համակրութիւնը, որովհետեւ ժամանակին մեծ փութկոտութեամբ քաշուեցաւ Միլանի հետեւողներուն ուղղութիւնը և կամ ընթացքը։ Սքուպշինան անգամ մը եւս ընդունելով Մ. Վուիչը, ցոյց կու տայ թէ ունի իր պարտականութեանը հակակշռութիւնը։

Նախկին և նոր վարչապետը ինչպէս պիտի կարգադրէ արդեօք այս անգամ միւնոյն փոխառութեան խնդիրը։ Եթէ զոյն դարձեալ ներկայացնէ Սքուպշինայի, տարակոյս չկայ թէ պիտի ստիպուի բոլորովին բարեփոխել նախկին պայմանները, և այս պարագային նոր բանակցութիւններ կատարել օտար դերամատուներու ներկայացուցիչներուն հետ և խնդրել որ աւելի դիւրամատչելի միջոցներ առաջարկեն։ Ամէն պարագայի մէջ տագնապին լուծումը բամբասանական չի թուիր, և պէտք է սպասել վերոյիշեալ փոխառութեան ծրագրին վախճանին՝ այս մասին որոշ գաղափար մը կարենալ յայտնելու համար։

(Էնդէքանոնս Պլեյ)

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՄԲՈՂՋ ՔԱՂԱՔ ՄԸ ՊԱՇԱՐԵԱԼ ՀՐԱԲՈՒԻԻՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Մայիս.—Նիւ Եորքէն կը գրեն թէ անցեալ ուրբաթ գիշեր 100 մղոն հեռաւորութենէ սաստիկ լոյս մը նշմարուեր է Մարթինիքի ուղղութեամբ։ Կը վախցուի որ այդ քաղաքն ալ կործանի։ Երեկ Բրլեի լեռը նորէն բոցեր կ'արձակէր և չրջակայ դաշտերուն վրայ հրատապ անձրեւ մը կը տեղացնէր։ «Նիւ Եորք Հէրըլտ»ի թերթին չղջնաւը ծովեզերքէն 50 մղոն հեռի գտնուելով մէկտեղ, ծածկուեր է մոխիրով։ Լեռը անցեալ երկուշաբթիէ ի վեր անդադար բոցեր և լաւա կ'արձակէ։ հիւսիսային մասին մէջ նոր բացուած ծակէ մը շարունակ լաւա կը թափի և մեծ կորուստներ կը պատճառէ։ Կրանտիվիլէթ քաղաքին մէջ չատ մը կիներ, մանուկներ և ծերեր պաշարուած մնացած են, և կամ այն է բոցերուն զոհ պիտի ըլլան և կամ անոթութենէն. որովհետեւ լաւան չորս կողմը ծածկած է։ Մարթինիքի բնակիչներուն յուզումը անկարագրելի է։

ԱՆԹԻԼԵԱՆՑ ԾՈՎՈՒՆ ՑԱՏԱԿԸ, ՆՈՐ ՀՐԱԲՈՒԻՆԵՐ

Եւրոպական թերթերը կը հաւատան թէ Մարթինիքի ծայրագոյն հիւսիսային մասին մէջ նոր հրաբուխ մը գոյացեր է։ Եթէ այս լուրը հիշդ է, անշուշտ քիչ ատենէն կղզւոյն այդ մասը բոլորովին պիտի կործանի։ Անթիլեանց ծովուն մէջ նաւագնացութիւնը հետզհետէ վտանգաւոր կ'ըլլայ, և զարմանալու չէ եթէ՝ ովկիանոսի մէջ ալ փոփոխութիւններ տեղի ունենալով՝ ծովային աղէսներ պատճառուին։ Շատ տեղեր՝ ծովուն յատակը բարձրացեր և նոր կղզիներու ծնունդ տուեր է, և եթէ հրաբխային երեւոյթը դեռ ատեն մը տեւէ նաւապետներուն բոլորովին անծանօթ միլիոնաւոր փոքր կղզիներ պիտի գոյանան։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՊ ՄԸ ԲՕԹՍԱՄԻ ՄԷՋ.—

Անցեալ երկուշաբթի օր Բօթսամի մէջ տեղի ունեցեր է քաղաքին հետեւակ զինուորաց տարեդարձի հանդէսը, ի ներկայութեան Գերմանիոյ կայսեր, կայսրուհւոյն և ռուսական դեսպանին։ Վիլհէլմ՝ զօրավար Քէյզէրի և ներկաներուն ջերմագին ծափահարութիւնները ընդունելէ վերջ, երեք անգամ «Հուրրա»գոչեր է ի պատիւ Զարին։

ՄԱՐԹԻՆԱՅ ՌՈՇԱՄՊՈՅԻ ՑԻՇԱՏԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ.

— Անցեալ հինգշաբթի օր Մ. Նոնանգաց Աննաբոլիս քաղաքին մէջ ցամաք ելեր է Ֆրանսական այն պատուիրակութիւնը որ պաշտօնական Ֆրանսական կառավարութիւնը ներկայացնելու Մարէշալ Ռոշամպոյի յիշատակին ի պատիւ տրուելիք հանդէսներուն։ Կարգադիր մասնախումբինախագահ Մ. Բիրս, գնդապետ Պինկամ «Տոլֆին» թնդանօթակիրով դիմաւորելու գարին «Կոլուան» Կոլուայի մէջ։

Մ. Բիրս՝ հետեւեալ բանախօսութիւնը ըրաւ հի ներկայութեան զօրավար Պրիւժէրի՝ ծովակալ Ցուրնիէի և իրենց սպայակոյտերուն։

«Զօրավար, հոս ներկայ եղող մասնախումբին պաշտօն յանձնուած է նախագահ Ռուզվէլթի կողմէ բարի գալուստ մաղթել ձեզ և ձեր պաշտօնակիցներուն Մ. Նանանգները հաստատուելէ պէս, և իր անունով յոյս յայտնել թէ հաճելի պիտի գտնէք ձեր ուղեւորութիւնը մեր երկրին մէջ, ձեզի հետ տանելով հաճոյ տպաւորութիւն մը Մ. Նանանգաց, անոր հիմնադրութեանց և ժողովրդեան մասին։ Նախագահին անունով բարի գալուստ կը մաղթեմ ձեզ»։

Զօրավար Պրիւժէր ալ հետեւեալ կերպով պատասխանեց.

«Պարոններ,

«Մ. Լուպէի և Ֆրանսական ժողովրդեան անունով չնորհակալ եմ ձեզի, այն չնորհալից բարի գալստեան մաղթանքին համար, զոր ըրիք։ Ինձ և իմ պաշտօնակիցներուս համար մեծ հաճոյք մըն է այցելել ձեզ, մարէշալ Ռոշամպոյի ի պատիւ կանգնուած յիշատակարանի մը կանգնումին առթիւ։ Վստահ եմ որ մեզի հետ ամենահաճելի յիշատակ մը՝ պիտի տանենք Ֆրանսա։ Մեր մեկնումէն ի վեր պատահար մը եղաւ որ ամբողջ Ֆրանսացիներու սրտին մէջ արթնցուց երախտագիտութեան զգացում մը Ամերիկացիներուն բարեկամութեան մասին։ Կ'ուզեմ ակնարկել այն անմիջական և լիառատ օգնութեանց, որոնք եղան ի նպաստ Մարթինիքի մեր տարաբաղդ հայրենակիցներուն։ Շնորհակալ եմ ձեր ազնիւ ընդունելութեանց համար։»

Շատ չանցաւ, պատուիրակութիւնը ցամաք ելաւ և մասնաւոր կառախումբ մը նստելով Վաշինկթըն ուղեւորուեցաւ։ Սպիտակ Տան մէջ ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ, Ֆրանսական դեսպան Մ. Քամպոն՝ պատուիրակութեան անդամները ներկայացուց Մ. Ռուզվէլթի՝ որ անոնց ձեռքը սեղմելով բարի գալուստ մաղթեց։ Կէս օրէն յետոյ, ծովային պաշտօնական զրոսանաւ մը Մընհվէրնոն փոխադրեց պատուիրակները, ուր ծաղկեպսակ մը դրին Վաշինկթընի գերեզմանին վրայ։

Մ. ԼՈՒՊԷԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.

—Այս միջոցիս Բարիզեան մամուլը գլխաւորապէս կ'զբաղի վերջին անգամ Զարին և Մ. Լուպէի միջեւ փոխանակուած բաժակաճառերով։ «Ժիկառօ» կ'ըսէ թէ «երկու երկիրներու զինուորական դաշնակցութիւնը կ'ամրապնդուի Զարին և Նախագահին արտասանած բաժակաճառերովը, որովհետեւ յայտնի է թէ այդ նիրակցութեան պայմանները գործադրելի պիտի ըլլան ու և է պատահմունքի միջոցին։ Երկու ազգերուն անկեղծ զգացումները նոր ոյժ մը ստացան, ահա անցեալ չորս օրուան ազդեցութիւնը։ Արտաքին գործոց նախարարներուն Մ. Տելքասէի և կոմս Լամտորֆի տեսակցութիւնները բաւական եղան անշուշտ անգամ մը ևս ապացուցանելու թէ կատարեալ ներդաշնակութիւն կը տիրէ փոխադարձ յարաբերութիւններուն մէջ։ «Բրթի Բարիզիէն» միևնոյն լեզուն կը գործածէ, իսկ «Մաթէն» և «Կոլուա» կը յարեն թէ Զարին յայտնելը թէ «երբեք չպիտի պաղի իր բարեկամ և դաշնակից Ֆրանսայէն», այլ ևս տարակոյս չի ձգեր մտածելու թէ ռուս Վեհապետը պէտք չունի փայլուն խօսքերով ի վեր հանելու երկակին միջազգային կարեւորութիւնը։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Եօհաննէսպուրկէ հետեւեալը կը գրեն «Սիւնտէյ Մրէյիլ» անգլիական թերթին.—«Պօէր պատուիրակներուն և անգլիական կառավարութեան միջեւ ցարդ չկարգադրուած խնդիրները հետեւեալներն են. 1. Ե՞րբ վարչական ինքնօրինութիւն պիտի տրուի Պօէրներուն, 2. Դպրոցներուն մէջ ուսուցանելիք լեզուները, 3. Պօէրներուն օգնող Ամերիկեանները՝ ապագային Հարաւային Ամերիկէի Խորհրդարանին մէջ երեսփոխան զրկելու իրաւասութիւնը։ Բայց կը յուսացուի որ այս կէտերն ալ փոխադարձ գոհացուցիչ լուծում մը գտնեն։

Լոնտրա, 23 մայիս.— Լորտ Բոպէրի, որ Պալֆուրի և լորտ Բոպէրթսի հետ թագաւորին քով կը գտնուէր, այս իրիկուն ազգային ազատական քլիւպին մէջ առնաբանութիւն մը ընելով յայտարարեց թէ՝ քանի որ Պօէրները կը հրաժարին իրենց անկախութենէն, ինքը համոզուած է թէ հաշտութիւնը պահպանուած է։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ ՊԵՐԼԻՆԻ ՄԷՋ.— Պերլինի մէջ յառաջիկայ ուրբաթ՝ թագաւորական դղեակին մէջ շքասեղան մը պիտի տուի 400 հոգիի համար։ Վիլհէլմ կայսրը և Պարսից Շահը ներկայ պիտի ըլլան այս սեղանին։ Միեւնոյն օրը երեկոյին ներկայ պիտի գտնուին օպէրայի շքեղ ներկայացման։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՑ ՄԷՋ.— Մոսքուայի կուսակալ Սերգէյ Մեծդուքսը որ Մ. Լուպէի ընդունելութեան առթիւ Զարսքոյէ Սէլօ գացած էր, փութաց իր պաշտօնատեղին վերադառնալ չսպասելով Քրամոյէ Սէլոյի զօրանոցէն, վայրկեան մը առաջ կարենալ անօրինելու համար Մոսքուայի մէջ ծագած գործաւորական խնդիրները։

ՄԻԹԷՆԷՎԱԻԱ

ԵԷՆԻ ՊԻՐ ԲԷԹՐՕԼ ԳՈՒԵՌՈՒՍԸ

Շըմալէ էն դիեսաէ եագրն պիր մվգիսէ օլմագ իւզրէ, ասիրէն քէչի իսիմիվ օլան բէթրոլ գուեռուսը՝ Բուսիանքն չըմալ թարաֆընտա վէ Պարը էպեազըն սահիլիսէտ տիր։ Ղանէթ գաեալրդ պիր մահալտէ քէչի իսիմիվ օլան ինկա՝ պու զէմանա գատար զանէթ մէպզալ օլմագ իւզրէ քէչի իսիմիվ օլան մէնպալարրն էն միհիմմէրինտէն իսէ տէ, մէզբիր մէնպարն պէրրէն բէք ուղագ օլմասրյա պէրապէր, վէսաեհիթ նագլիյէնին մէֆգուռեհեթի վէ Պարը էպեազըն տա պիհիթիւն գըշ մէվսիմինտէ պուզլար իլէ մէսթուր պուլունմասընտան, պու մէնպատան լաեբդը իլէ իսիֆիգատէ օլունմահաճագ տըր։

ԵԷՆԻ ՍԻՍԹԷՄՏԷ ԻԲԼԻԲ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ

Նիւ-Եորքը մաքինա միւէնտիպլերինտէն պիրինին՝ ախիրէն եալընրդ գուվվեի էյէքթրիքյեէ իլէ հարէքէթ իթմէք իւզրէ պիւսպիհիւն պաշգա պիր սիսթէմտէ պիր նէվի իբլիք մաքինասը իսիթիրա էյլէտիեինի, վէ պու մաքինասընն՝ էյեէվմ գուլլանըլան մաքինալարրն 3 սահաթտա վիճուտէ կէթիրտիքլերի մամուլաթը՝ 2 սահաթտա եաքուպ օրթաեա գօյուղուզունը Ամէրիգա կազէթալարր եաղրեօրլար։

ԹԷՎԱՃԻՀԱԹ

Էլպասան սանճաղը միթէսարրֆիլըզնան՝ Ֆիզան միթէսսարրֆիլըզնտան միւնֆասըլ նէչճիպ պէյ թաեին պույրուլմուշ տըր։

Լա-Հէյ սէֆարէթը Սէնիյէսի իքինճի քիթապէթինէ՝ Պուքրէշ սէֆարէթը Սէնիյէսի իքինճի քեաթիպի ֆիւթուվէթլու Վիթալիս էֆ. Թաեին պույրուլմուշ, վէ էֆէնտիի մամալիէյինին էվվէլճէ ալէյուսու թանիֆի իճրա իսիրմիշ տիր։

ՆԸՇԱՆ

Գոսսվա վիլաեէթի բոլիս միֆէթիլիեինէ թաեին պույրուլան վիլաեէթը միւշարիէյնա բոլիս սէր գօմիսէրի Տէրվիշ էֆէնտիեէ խրատմաթը հաստէնէսինէ մէպնի, իւչինճի բիւթպէտէն Օսմանի։

Հիւսնը խրամէթիեէ մէպնի՝ Թօբխանէի Ամիրէ պիրինճի իտատի սանաեի ալտեր միւտաֆիլանընտան Եըլտըզ Սէրաեը Հիւմայունը թամիրխանէսինտէ միւսթախտէմ՝ պինպաշի բիհֆաթլու Ահմէտ աղաեա սէօրտիւնճիւ բիւթպէտէն Օսմանի նըշանը զիշանլարը ինսան պույրուլմուշ տրր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԿԱՑՍ. ՀՐԱՄԱՆՈՎ Գոնիայի և Սպարթայի գաւառներուն նախկըրթական վարժարանները երկրորդականի պիտի վերածուին։ Դասատուները ընտրուած ըլլալով, բացումը պիտի կատարուի Ն. Կ. Վեհափառութեան գահակալութեան տարեդարձին օրը։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Մաքսային վերատեսուչ Նազիֆ փաշա, առջի օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ մեծ Եպարքոսին հետ։

—Նոյն օրը մեծ Եպարքոսին և Արտաքին Գործոց Նախարարին հետ տեսակցութիւններ ունեցան նաև Աւրթարիոյ և Ֆրանսայի դեսպանները, Հանրային պարտքի վարչական խորհուրդին նախագահը Մ. Պէռէմ և Ըլժիի ընդհ. տնօրէն Մ. Բամպէրը, իսկ Արտաքին Գործոց Նախարարին հետ միայն՝ Հելլէն գործակատարը։

—Նոյնպէս Անատոլուի երկաթուղիներուն ընդհ. տնօրէն Տքթ. Զանտէր, առջի օր տեսակցեցաւ Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարին հետ։

ԹԱՓՈՒԻ ՏՈՒՐԲԵՐը.— Բարձր. Դրան մէկ հրամանագին վրայ Ելեւմտական Նախարարութիւնը դրեց հարկ եղած տեղերը, որպէս զի գանձուած թափուի տուրքերը իրենց ղրկուի ուղղակի, առանց ուրիշ բաներու գործածուելու։

ԷՎԳԱՖԻ Նախարարութիւնը ուշադրութիւնը հրաւիրեց ոստիկանութեան՝ Նեսիմ անուն Հրեայի մը մասին որ Բէրշէմպէ Բաղարքի Քարաքէհեալը աղբիրին տեղը առնելով շէնք մը շինելու միտք ունի։

ՌՈՒՍԱՑ կայսեր գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, երէկ ռուսական դեսպանատան մատուռին մէջ պատարագ և գոհաբանական աղոթք կատարուեցան, դեսպանատան արքեպիսկոպոս Հ. Եօնասի և եկեղեցական դասին կողմէ։ Ներկայ էին դեսպան Մ. Զինովիէվ, պուլկարական գործակատար Մ. Կէչօֆ, Ցունաց Պատրիարքին փոխանորդը, դեսպանատան և հիւպատոսարանին պաշտօնէութիւնը, ռուս պահակներուն սպաները և ուրիշ պաշտօնատարներ և գաղթականութեան երեւելիները։

Արարողութենէն ետք դեսպանը ներկաներուն շնորհաւորութիւնները ընդունեց։

ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԻՈՅ և Երուսաղէմի Պատրիարքութիւններուն քով Կ. Պոլսոյ Ցունաց Պատրիարքարանին կողմէ ալ մէյմէկ փոխանորդ կարգելու առաջարկը սկզբամբ ընդունուեր է Սինոդին կողմէ։

ՀԱՅԿԵՐՈՅԹ. — Անգլիական դեսպան, Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնոր առջի օրը հայկերոյթ մը տուաւ դեսպանատան պաշտօնութեան։

ԻՇԽԱՆ ՊԻՊԼՍԲՐՕԻ մարմինը կիրակի օր Պուքրէշ հասեր է ուր յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ երէկ։

Ռումանիոյ Քարոլ թագաւորը իր թիկնապահներէն մին ղրկած է, իշխանին այդ ցաւալի և յանկարծական կորուստին առթիւ իր ցաւակցութիւնը յայտնելու հանգուցեալին ընտանիքին։

ԵԼԵՒՄԱԿԱՆ նախարարութիւնը 5 ու 10 փարանոցներ զրկեց Պէյրութ։

ՍԿԻՒՏԱՐԴԱՏԳԻՒՂի գծին ջուրի խողովակները վնասուած ըլլալով, ասկէց առաջ Էվգաֆի նախարարութիւնը գումար մը պահանջած էր Սկիւտարդատարգիւղի ջուրի ընկերութենէն։ Այս անգամ այդ նախարարութեան եւ նոյն ընկերութեան միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացած է՝ վնասուած խողովակներու շինութեան համար։

ՄԻՏԻԼԻՒի նորընտիր կուսակալ Ղալիպ փաշա, առջի օր իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ՝ Կայս. Պալատ ընդունուելէ վերջ։

ՄԻՐԶԱ ԱՀՄԷՏ ԽԱՆ, Սոֆիայի նախորդ պարսկական ընդհ. հիւպատոսը, որ Դէհրանի արտաքին գործոց պաշտօնատան խորհրդական անուանուած էր, առջի օրը Պոլիս եկաւ իր տղին հետ և մեկնեցաւ դէպ ի Պաթում։

ԱՅԱՍՈՒԼՈՒՔԻի մէջ ալ հեռագրական թել մը պիտի հաստատուի, այս տեղին կարեւորութիւնը նկատի առնելով։

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԼՈՅՏԻ Կ. Պոլսոյ գործակալութեան նորընտիր ընդհ. վարիչը Մ. Անժ Քամբորքի, երէկ Իզմիր մեկնեցաւ, տեղիս օգը իրեն յարմար չգալուն համար։

Ինչպէս ասկից առաջ ալ, իր տեղը, գործերը պիտի վարէ մինչեւ նորի մը ընտրութիւնը, Մ. Ա. տը Էյլիթեր։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Մ. Լահովարի և իր քեռորդին, երէկ Պուքրէշ մեկնեցան։

Մ. Մ. ԼԷՕՆԻՏԻՈՍ և Քունտուրիոթի, հելլէն երեսփոխանները —որոնց գալուստը գրեցինք երէկ, սպունգի խնդիրին կարգադրութեան համար— առջի օր այցելեցին Ցունաց Ս. Պատրիարքին։ Իսկ երէկ, միացած դեսպանատան Ս. թարգմանին՝ այցելութիւն մը տուին արտաքին գործոց նախարարին։

ԺԱՆՏԱՒՏ.—Մայիս 25ին Ալեքսանդրիոյ մէջ 2 մանցու դէպք պատահեր է։

ԿՐՕՆԱՔՈՆՈՒԹԻՒՆ.—Հրեայ Սապատայ իսլամութիւնը ընդունելով, Մէհմէտ ձէմալ կոչուեցաւ։

ՊԼՅՈՐՈՒԹԻ պաշտօնաթերթին խմբագրապետը, Հաճի Մէհմէտ Տէնտէֆ. մեռաւ։

ՁՕՐԱՆՈՑ և հիւանդանոց մը պիտի շինուի Բալայարի (հելլենական սահմանագլուխ) մէջ։

ՄԱՐԹԻՆԻՔի աղէտեալներուն ի նպաստ Կ. Պոլսոյ ֆրանսական գաղութին կողմէ բացուած հանգանակութեան առաջին ցանկին գումարն է 3444.10 ֆրանք։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ կը գրեն «Լ. Հէրըլտ»ի թէ Չաղացպաններուն միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը ո՛չ միայն անոնց սէնտիքան լուծած, այլ դատ մըն ալ առաջ բերած է. Նաեւ մրցումն ալ սկսած է։ Չաղացպան մը ծանուցեր է որ կակուղ ցորենը 55 փարայի պիտի աղայ և կարծրն ալ 60։ Լ. և Ս. Ֆրանսգլեան էֆ.ները իրենց չաղացքը կ'ընդարձակեն, գլանի միջոցաւ չարժող չաղացքի վերածելու համար։ Գերման Ընկերութիւն մը պիտի կատարէ այդ գործը։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան տի Մալասինա մարքիզը, այսօր, Պրինտզի պիտի ուղեւորի, երկու ամսուան արձակուրդով։

ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐ.— Հալէպի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Մ. Կրէկորովիչ և Պաղտատի հիւպատոս Մ. Քրուիլով, արձակուրդ ստացած ըլլալով, առջի առտու Պոլիս ժամանեցին։ Ռուսական պիտի ուղեւորին։

—Մ. Հ. Լոնկուորթ Սվազի ու Տրապիզոնի անգլիական հիւպատոսը առջի առտու Կ. Պոլիս ժամանեց։

—Երզրումի անգլիական հիւպատոս Մ. Լէմսի կինը իր տղոց հետ, նոյն օրը Կ. Պոլիս ժամանեց։

ՀՈՒՆԶԲԵՐԸ.— Գոնեայէն, Էսկիշէհիրէն, Էսկի Իրիէն, Իզմիրէն ու Ռոսսոմոյէն առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ, այդ կողմերը օգտակար անձրեւներ տեղացեր են. միայն Էսկիիրիի մէջ անբաւական նկատուած է եկած անձրեւը։ Անատոլուի մէջ հունձքերուն վիճակը, որ երաշտութեան հետեւանքով անպատահ կը նկատուէր, մեծապէս բարւոքած է։

ՔՈԼԷՐԱ. — Մէսինէէն առնուած պաշտօնական լուրերու նայելով, տասնըմէկ օրէ ի վեր դէպք չէ պատահած։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանը ու Մալրոկրատթօ իշխանուհին, որոնք Էսիրնէ կը գտնուէին, կուսակալին կողմէ տրուած սեղանի մը ներկայ գտնուեր և յետոյ Վիէննա ուղեւորեր են։ Դեսպանը, հեռագիր մը ղրկելով Բ. Դրան, շնորհակալութիւն յայտներ է, Սէլանիկի ու Էսիրնէի կառավարական պաշտօնեաներուն կողմէ իրեն նկատմամբ ցոյց տրուած հիւրասիրութեան համար։

ՁԻՐԵՐ. — Օսմ. կառավարութեան կողմէ Հունգարիայէն գնուած ձիերն ուսումնարանը, առջի օր, Սիրքէճի բերուեցան եւրոպական կառախումբով։

— Ռուսական չոգենաւ մը ալ, նոյն օրը, Օտեսայէն 62 ձի բերաւ Մարրապետի Դրան հաշուոյն։

ԱՌՋԻ ՕՐ տեղի ունեցաւ Հէյպէլիի նաւային վարժարանին հանդէսները, ուր կրթական միաալ ստացան երկու առաջին շրջանաւարտները, Ահմէտ Հայտար էֆ. ոսկիէ՝ իսկ Վէլի էֆ. արծաթէ։

Այս միաալները ձեռքովը յիշեալներուն կուրծքը կախեց դեր—ծովակալ Հիւսնի բաշա։

ՑՈՒՆԱՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.— Ցունաց Պատրիարքին կիրակի օր Պալքէլը բրած այցելութեան առթիւ, տեղին յոյն բարեգործական ընկերութեան դեր նախագահը, կարդաց տեղեկագիր մը ուր

կը յայտնուէր թէ ամբողջ տարին հիւանդանոց դիմած են 6483 հիւանդ, որոնց 5500ը դարմանուած են և որոնց 4596 հոգին՝ բժշկուած։ Մահերու թիւը բաղդատմամբ հիւանդներու և բժշկուածներու թուոյն հարիւրին տասներկուքը ու կէսի համեմատութիւն մը ունին. բան մը որ չատ չի սեպուիր։ Ասոնցմէ դուրս հազարաւոր դիմողներ ալ բժշկական դարմաններ ստացած են որոնց չատերուն ձրի դեղ ալ մատակարարուած է։

Ցիմարանոցը 587 հոգի խնամած է և 150է աւելի որբեր կը գտնուին սրբանոցին մէջ։

1901ի մէջ իր հասոյթը եղած է 16,785, իսկ ծախքը 16,944 օսմ. ոսկի։

Հիւանդանոցին գլխաւոր հասոյթը Պալըգլը Այսպան է որ 2,826 ոսկիի գումար մը արտադած է։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ պաշտօնեաներուն ծանուցուեցաւ որ իրենց պաշտօնավարութեան միջոցին որոշուած միաձեւ հագուստը եթէ չկրեն, պիտի պատժուին։

ԴԻՒՐԱՎԱՌ Նիիթեր.— Զեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ թէ խանութներու մէջ որոշ քանակութենէն աւելի քարիւղ, ատաղձ և ուրիշ դիւրավառ նիւթեր չմթերուին, այլ մասնաւոր մթերանոցներու մէջ պահուին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ մէջ սեպտեմբերին գումարուելիք արեւելագէտներու համաժողովին մասնակցելու համար օսմ. կառավարութիւն եա՝ ալ հրաւէր մը ղրկուեցաւ։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց Նախարարութեան հրամանով մարդահամարի վերատեսչութեան հաշիւները պիտի քննուին լիաստատուած պայմանաժամէն սկսելով։

ՊՈԼՍՈՅ մէջ «քաուչու»ի գործարանի մը հաստատման արտօնագիր Տիավէր բաշազատ Մէհմէտ Բէյէն պէյ տարի մը եւս պայմանաժամ ստացաւ, օսմ. անանուն Ընկերութիւնը կազմելու համար։

ԾՈՎԻ ԱՐԿԱՄ.— Էրէյլիէն կը գրեն թէ չաթի իրիկուն Սեւ Ծովի մէջ արեւելեան հիւսիսային սատիկ հով մը փչելով բաւական արկածներու պատճառ եղեր է։ Էրէյլիի նաւահանգիստին մէջ Մախսուսէի «Նիյմէթ» անուն փոքր շոգենաւին շղթան խզուելով ցամաք ինկեր է։ Հոսկէ, երէկ առաւօտ, նաւաձիգներ ղրկուելով ազատեր են այդ շոգենաւը։ Ուրիշ նաւեր ալ ցամաք իյնալով խորտակուեր են։

—Այս սատիկ փոթորիկներէն ամէնէն աւելի առագաստանաւերը կը վնասուին։ Անցեայ «Այիոս Եորկիոս» անունը կրող մը որչինութեան փայտով բեռնաւորուած էր, ստիպուեցաւ իր բեռին մէկ մասը ծովը թափել և 42 ժամուան կատաղի կռիւ մը եւ՝ փրփրած ալիքներուն հետ՝ հազիւ կրցաւ Վասիլոր նետել ինքզինքը։ Բանի մը նաւաստիներ վիրաւորուած են։

ԶՈՒԱՐԱՆԻ համար Պոլսոյ Պալըք Բազարի եղերքը գտնուած չէնքին նորոգութիւնը մինչեւ օգոստոս ապարտելով, ձկնարանը հոն պիտի փոխադրուի։

ԱՐՄՏԻՒԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ.—Անատոլէն, առջի օր Կ. Պոլիս բերուեցան 18,500 քիլէ ցորեն։ Դիները դարձեալ անփոփոխ մնացին։

«ԹԻՄԱԼԱՀ» զբօսանաւը որ Գարատաղի իշխանին նուիրուած է Վեհ. Սուլթանին կողմէ «Սամսոն» նաւաձիգին մէջցաւ ձգնողայէն Պոլիս պիտի բերուի Թէրսանէի նաւարանին մէջ նորոգուելու համար։

ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆ.—Պալպէքի աւերակներուն խուզարկութիւններուն պայմանաժամը երկու տարի աւելցնելու համար աղերսագիր մը մատուցուած է, վասն զի բաւական մեծարժէք հնութիւններ երեւան հանուած ըլլալով, տակաւին պեղումները կը շարունակուին։

ՆԱԻԱՀԱՆԳԻՍ,—Նեղման և ընկճուութիւնը առաջարկեր է ծովային նախարարութեան՝ չընել Միդեայի (Սեւ ծով) նաւահանգիստը։

ՊԷՐՈՒԹի կուսակալութիւնը չորս պահականոցներ չենել պիտի տայ։

ՃԵՐՄԱԿ ՊԱՆԻՐՆԵՐԸ.— Բանի մը օրէ ի վեր այդ պանիրներէն հիւանդութիւններ պատահած ըլլալով, հանրային առողջապահական Խորհուրդը այդ մասին որոշում մը պիտի տայ։

ԻՍԼԱՄ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Պաթումէն վաթսուն տնուոր իսլամ գաղթականներ ճամբայ ելեր են Պոլիս գալու համար։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.—Ծովային առեւտրական դատարանը, սնանկ հռչակեց վաճառական Դավուգօը զատէ Անմէտ Բաղրպ էֆ.ն՝ Մարբուճճըլար, Շիլէնի խանին մէջ հաստատուած։ Դատարանի անդամներէն Ռնճեան Մարգար էֆ. դատարանի փոխանորդ և փաստաբան Հիւսնի ու Հաեաթի էֆ.ներն ալ առժամանակեայ սէնիք կարգուեցան։

«Թ. ՀԱԳԻԴԱԹ» լրագիրը կ'ըսէ թէ հոտնդէնները ծանօթ վաճառական Անմէտ Ֆարուքի, սնանկ հռչակուած է առեւտրական դատարանին կողմէ։

ԳՈՂ.— Առջի գիշեր, Ֆէնէրի մէջ նպարավաճառ Վասիլի խանութը գողցուաւ։

ԵՐԷԿ առաւ Մահուսէի 20 թիւ շոգենաւը կնոջ ընցած նաւակ մը խորտակեց. նաւավարը ազատուեցաւ։

ԱԿՍՄԱՑ ՈՃԻՐ ՄԸ.— Շիլէի Համիտէ գիւղակին բնակիչներէն Իպրահիմի մանուան վրայ սա մանրամասնութիւնները կը հանին։—

Իպրահիմ, իր բոլոր հասակակիցներուն պէս խաղալ շատ կը սիրէր, մինչդեռ իր հօրեղբայրը այս բանէն չէր ախորժէր և միշտ կը պատժէր զայն, որպէս զի տունէն դուրս չելլէ։ Այդ իրիկունն ալ Իպրահիմ քիչ մը ուշ տուն եկած էր, որու վրայ Օսման, հօրեղբայրը, փրփրած, չգոնանալով այս անգամ մինակ էջ տղան ծեծելէ, զայն վախցնելու համար դաշոյնը քաշեց, որուն պատեանը վրան կը կարծէր, և տղուն հարուած մը իջեցուց։ Արեան տեսքը Օսմանին խելքը գլուխը բերաւ թէև սակայն մեղք որ տղան մեռած էր արդէն՝ սխալ ըմբռնած կրթութեան մը երեւէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօն. Ժողովը երէկ գումարուեցաւ ըստ սովորութեան Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք հօր։ Տ. Վահրամ եպիսկ. բացակայ էր։ Ժողովը կարդալով Սեբաստիոյ և Եւդոկիոյ առաջնորդ Տ. Պետրոս եպիսկ.ի մէկ տեղեկագիրն ի մասին Դրմամ գիւղի Տ. Աբել քահանայի ամօթալի յանցապարտութեան, իր գոհունակութիւնը յայտնեց որ Ն. սրբազնութիւնն իրրեւ վիճակին արհեստն և անկոմնակալ առաջնորդը, անմիջապէս իսկ կարգադրուիլ ըրած էր զայն։ — Մշոյ պատ. փոխ. Խոսրով Ծ. Վ. Պէհրիկեան, Ս. Կարապետ վանքին վերաչնութեան յայտագիրը յղած ըլլալով Պատրիարքարան, Ժողովը անոր քննութիւնը և վաւերացումը Խառն Ժողովոյ յառաջիկայ նիստին նկատառութեան յանձնեց։ — Ասկէց առաջ Խարբերդի Հիւսէյնիկ գիւղի ազգայիններն քարոզչական պաշտօնի համար Արմաշու միաբաններէն Թորգոմ Վ.ն խնդրած ըլլալով՝ այս անգամ եւս գիւղնոյն խնկրանքը պաշտօնապէս կրկնած էր նաև Խարբերդի պատ. փոխ. Եղնիկ Վ. Դալլիաքեանն։ Ժողովը նկատի առնելով այս մասին Արմաշու վանահայր Եղիշէ եպիսկ.ի ժխտական պատասխանը, որոշեց նոյնը հաղորդել փոխանորդին։— Նկատողութեան առնելով՝ Ս. Պատրիարքարանին անձնական քարտուղար Տ. Գնել Վ. Դալէմքէրեանի մինչեւ ցարդ ի գործ դրած խոհական և բարւոք պաշտօնավարութիւնը որոշեց գրել Ս. Հայրապետին վարդապետական լանջախաչ մը շնորհել յիշեալին։ — Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցիին Թաղ. Խորհուրդը, նոյն եկեղեցիին բազմամեայ դպիր Յովսէփ Էպէյեանի մասին նոր գիր մը ղրկած ըլլալով. Ժողովն անոր մէջ կարեւորութեան արժանի ոչ է նոր լուսաբանութիւն մը չգտնուելուն անիրաւոյն պահեց իր նախորդ որոշումը և խնդիրը փակուած համարեց։

—Ս. Պատրիարք Հայրը, երէկ առաւօտ նախագահեց Մանասարեան վարժարանի խնամակալութեան նստին, ուր հրաւիրուած էր նաեւ Արուլեան էֆ., որ երկարօրէն բացատրեց այն անպատեհութիւնները, որոնք վարժարանին փոխադրութեամբ երեւան պիտի ելնէին։

Ժողովը այս մասին իր վերջնական որոշումը յաջորդ նստին յետաձգեց, աւելի խորապէս ուսումնասիրելու համար ցոյց տրուած պատճառները։

—Այսօր Խառն Ժողովն պիտի դուսարարի Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

—Սամաթիոյ Ալիթ-Մէրմէրի եկեղեցւոյ և Թաղին գործերը ժամանակէ մը ի վեր խանգարուած ու երեսի վրայ մնացած են ըստ որում Թաղ. Խորհուրդն իր հրաժարականին վրայ կը պնդէ և ոչ է պատասխանատուութիւն չուզեր ստանձնել։

Տեղւոյն եկեղեցւոյ քարոզիչ Արտաւազդ Վ. իրաւունքին տեղեկագրելով՝ անմիջական տնօրինութիւն մը խնդրեր է Ս. Պատրիարքէն։

—Գաղատիոյ Գաւառ. Ժողովը վարչական կրկին ժողովներուն նորոգ ընտրութիւնը կատարեր և Պատրիարքարան զրկելով ընտրութեան տեղեկագիրը, անոնց հաստատութիւնը և վաւերացումը խնդրեր է։

—Բարկէն վրդ. շաբաթ օր Արմաշ ուղեւորեր է ժամանակ մը հոն մնալու համար։

—Իսկէնտէրունի Տ. Սահակ քահանան մի քանի օր առաջ Պոլիս գալով՝ Արմաշ մեկներ է ուխտի համար։

—Իսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդին անդամներն իրենց պաշտօնավարութեան շրջանը լրացած համարելով՝ խմբովին հրաժարական մատուցեր և նորոգ ընտրութեան հրաւանգ խնդրեր են։

—Այս տարի Այնթապի կառավարական պաշտօնատանց մէջ աթոռ ունենալու արժանաւորութիւնն ստացեր են տեղւոյն սիրուած անձնաւորութիւններէն Տեարք Սարգիս էֆ. Գրաճեան Մահէմդի և Գէորգ էֆ. Լէյլէկեան Իրաբի Ժողովներուն մէջ։

— Այնթապէ կը տեղեկացնեն թէ տեղւոյն Առաջն. փոխ. Տ. Կարապետ քահանայ հեռագրաւ իր հրաժարականը ղրկեր է Պատրիարքարան, տեղւոյն կրթական ու եկեղեցապատկան գործերու անխնամ և երեսի վրայ մնացած ըլլալուն պատճառաւ։

Խնդրուած է պատրիարքարանէ չընդունիլ յիշեալին հրաժարականը և անմիջապէս հրանգ տալ օրինաւոր Թաղ. Խորհրդոյ մը ընտրութեան։

ՆԱԽԿԻՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿԱՆ ՊԵՌԼԻՆԻ ՕՍՄ. ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԵՒ ՊՏՏ ՀՊԱՏԱՑԱԿՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

ՎԱՍԵՄ, ՕՀԱՆ ԷՖ, ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Անցած կիրակի օր մեռեր է Զուիցերիոյ Լօզան քաղաքին մէջ ուր իր ամուսնոյն հետ կը գտնուէր բաւական ժամանակէ ի վեր։ Այս անակնկալ գոյժն կիրակի օրն իսկ հեռագրով հաղորդուած էր հանգուցեալին եղբօր, Տպարանապետ Գարեգին էֆ. Պաղտատլեանի, որ վշտին ծանրութենէն սարսափահար՝ անմիջական հեռագրով մանրամասնութիւն խնդրած էր իր եղբօր կնոջմէն։ Եղբօրը մահը այնչափ անակնկալ էր Գարեգին էֆէնտիի համար, որ դեռ անցած շաբթու «Մանզումէ»ի մէջ կարդացած ըլլալով թէ ոստիկան անուն մեռաղ մը կուրութիւնը կը բուժէ, փութացած էր բացատրութիւն խնդրել այս գիւտին վրայ, բժշկելու համար իր եղբօր Օհան էֆէնտիի կուրութիւնը, որմէ կը տառապէր հանգուցեալը մէկ քանի տարիէ ի վեր։

Երկուշաբթի օրուան թուականով Լօզանէ հասած երկրորդ հեռագիր մը կը հաստատէ տխուր իրողութիւնը, աւելցնելով թէ ամէն պատրաստութիւն տեսնուած է որպէսզի Օհան էֆէնտիի մարմինը Բարիզ փոխադրելու համար։

Օհան էֆ. բազմակողմանի դաստիարակութեամբ օժտուած, հմուտ, կարող և ձեռնհաս անձնաւորութիւն մէր և այս ձիրքերուն շնորհիւ բարձրացած էր պետական ամենաբարձր պաշտօններու և արժանացած էր Իւլայի Ա. սատիճանին ու Ա. կարգի պատուանշաններու։ Ամուսնացած էր ծանօթ դրամատէր Ներսէսեան էֆէնտիի աղջկան հետ և իրենց ամուսնութիւնը թէեւ դառնացած էր հանգուցեալին ենթարկուած անրուժելի կուրութեամբ, սակայն երկու ամուսիններու հոգեկան ազնուութիւնը, իրարու նկատմամբ փոխադարձաբար տածած սերը այնչափ մեծ, այնչափ վսեմ էր որ, ֆիզիքական տկարութիւն մը անշնչմարելի կը մնար իրենց միջեւ։

Բացի Տպարանապետ Գարեգին էֆէնտիէ, հանգուցեալն ուրիշ եղբայր մը ևս ունի որ Օսմ. ընդհ. հիւպատոս է Նաբուլիի մէջ։ Մեր ցաւակցութիւնները Գարեգին էֆէնտիի։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ՈՒՍԱՆՈՂ ԳԻՏՆԱՆԱՆԻՆ

Յոդուածդ քառասուն, օր «քարանթինա»է վերջ հրատարակելդ «եզական գիտութեանդ» ազդացոյցն է։ Եթէ փոխանակ դատարքերէ քաղելով գրածդ 15-20 հոգիի սրբագրել տալու՝ միմիայն նշանաւոր բժշկի մը դիմած ըլլայիր այդ մասին, անիկա քեզ պիտի խստովանցնէր սապէս ըսելով. «Վրդովելիքդ բաւական է մտածելու նորին. ասացէ՛ք մեզ այ Աստուծոյ։»

Նոր խղճալի գրութեանդ հանդէպ, ուրիշ բան չի մնար ինձ ընելիք՝ եթէ ոչ նախորդ պատասխանիս վրայ վերջնականապէս բարդել... արդահատանք։ Անիմաստ հիման վրայ հաստատելով յարուցուած վիճաբանութիւն մը քաջալերելը՝ գիտական սկզբունքներէս չատ հեռու պարագայ մըն է. տղայական խօսքերու կարեւորութիւն տալով, ընթերցող ողջամիտ հասարակութիւնը պարապ տեղ զբաղեցնելու սովորութիւն չունիմ։ Սայլափ մը ըսեմ միայն թէ, ակառներուն բաղդրութիւնը ոսկորներուն նմանը ըլլալով—«բայց աւելի կարծր» —գիտուն բժիշկներէն ոմանք կը շարունակեն դաւել ատոնք ոսկորներուն չարքը՝ թէեւ ոմանք ալ կ'անցնատեն, առանց սակայն այս պարագային գիտութիւնը կարեւոր օգուտ մը քաղելու։

ՊԱՒԼՈՍ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ԻԶՄԻՐ. Մեր բաժանորդներուն.— Մանօթ փաստաբան Կարապետ Շինասի էֆ.ի մասնաւոր հոգածութեամբ յաջողելով մեր նախորդ բաժանորդներու մէկ քանիին հասցէներն ալ ստանալ, այսօրուընէ կը սկսինք մեր թերթերն ղրկել անոնց, ըստ առաջնոյն, յուսալով որ ներողամիտ պիտի ըլլան մեզ մեր այս ակամայ զանցառութեանը և ոչ ո՛ք վճարում պիտի ընէ առանց մեր կնքեալ ընկալագիրը ստանալու։

ԱՅՆԹԱՊ.— Արգոս. Ութ ոսկիի փոխանակագիրը ստացանք իր ժամանակին։

ՍԿԻԻՏԱՐՑԻՆԵՐՈՒՆ

Մեր Սկիւտարցի պատ. բաժանորդաց ոմանց պայմանաժամը լրացած ըլլալով, կը փութանք յանձնարարել թէ՝ կրնան իրենց բաժանորդագրութիւնը նորոգել, գիմելով կօչկակար Վանան էֆ. Մարբեանի խանութը, Մէլամբզ, Պապաճան փողոց։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

27 Մայիս 1902

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	101 27
Բէյժի	(Tab. Turcs)	321 —
Գոնսօլիտ.	(R. Turque D.)	25 95
Երկաթուղի	(Lots Turcs)	115 75
Պանք. Օթթ.	(Banque Ott.)	571 —
Թրանսվալ	(Transvaal)	164 50

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՆԱՒԱՐԻՆ, 26 մայիս.—Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին, այս իրիկուն Նաբոլի հասան, ուրկէ Բալէրմօ կ'երթան՝ երկրագործական ցուցահանդէսին բացումը կատարելու։

ՊՐԻՒՔՍԷԼ.—Ահաւասիկ երէկ կատարուած երեսփոխանական ընտրութեանց արդիւնքը.— Ընտրուեցան Նախարարական կուսակցութենէն 94 կաթոլիկներ և ընդդիմադիրներէն 72, որոնց 35ը՝ ազատական, 34ը՝ ընկերվարական։

ԲԷՇԹԱ.— Աւստրիական պատուիրակութիւնը, իր ամբողջական երկրորդ նիստին մէջ, վիճաբանեցաւ արտաքին գործոց նշանակութեան վրայ. Բոլոր ատենաբանները, բաց ի Քաֆթան ու Հէրոլա երիտասարդ Զեհերէն, գոհունակութիւն յայտնեցին Երրեակ Զինակցութեան վերանորոգմանը համար. Նաեւ երախտագիտութիւն յայտնեցին այն քաղաքականութեան մասին՝ որուն հիմն է Ռուսիոյ հետ համաձայնութիւնը։ Երիտասարդ Զեհերն ալ յանձնարարեցին աւելի սերտ համաձայնութիւն մը, ըսելով որ Անտարիա-Հունգարիա օգուտ մը չի քաղեր Երրեակ Զինակցութենէն և թէ այդ վերջինին հեռանալով, ուրիշ ամէնէն աւելի Գերմանիա կ'ոգտուի, Աւստրօ-Հունգարիա իր ազդեցութիւնն ալ կորսնցուցած է։ Վիճաբանութեան շարունակութիւնը վաղուան ձգուեցաւ։

ՏԷՕՆՔԻԷՐ.— Հանրապետութեան նախագահին ընդունելութեանը համար թէեւ մեծամեծ պատրաստութիւններ տեսնուած էին, բայց Մ. Լուպէ փափաք յայտնեց որ, Մարթինքի աղէտին պատճառով, որ և է հանդէս տեղի չունենայ։ Այս իրիկուն մասնաւոր կառաքնումը մը Տէօնքէրք տարաւ նախարարներու մեծ մասը։ «Մոնքալմ» նաւահանգիստ պիտի չմնայ, այլ «Մէնիպարպ» թորիիլանաւը պիտի երթայ գիմաւորելու «Մոնքալմ»ը և Մ. Լուպէն պիտի բերէ մինչեւ Ֆրէսնէի քարափը, ուր նախագահը ցամաք պիտի ելլէ՝ առեւտրական սենեակին առջեւ։

—Պէլճիքայի թագաւորը պատուիրակութիւն մը պիտի ղրկէ ողջունելու Մ. Լուպէն ցամաք ելած ատեն։ Այդ պատուիրակութիւնը կը կազմեն Հէնաի կուսակալ Մ. տիւ Սթար տը Պուրլոն, հազարապետ Պէլէ և ուրիշ երկու պաշտօնատարներ։

ՍՈՖԻԱ.— Կ'ըսուի թէ Ֆէրտինանտ իշխանը, բազմաթիւ հետեւորդներով յունիս 6ին կամ 7ին (Ն. Տ.) Բեդերսպուրկ պիտի ուղեւորի։ Դացած միջոցին քանի մը օր Վիէննա պիտի մնայ։

—Բրոթորոբով գնդապետը որ Սոֆիայի ռուսական վիճուորական կցորդ կարգուեցաւ, Ֆէրտինանտ իշխանին պիտի ներկայանայ, անոր Բեդերսպուրկ գտնուած միջոցին։ Գնդապետը ի պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի՝ իշխանը Սոֆիա դառնալէն ետքը։

ԲՈՒԻԶ.— Նշանաւոր նկարիչ Պէնժամէն Թոմսթան, այսօր մեռաւ։ Ծնած էր 1845ին Բարիզի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ, այսօր Մր. Պալֆուր, հաղորդութեան բանակցութեանց համար եղած հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ հաշտութեան մասին տակաւին վերջնական բան մը չկայ, բայց թէ վաղը նպաստաւոր լուրեր պիտի հաղորդէ Ժողովին։

ՀՌԱՄ.—Իտալիոյ կառավարութիւնը ետ պիտի կանչէ Պէրնի իր դեսպանը՝ Մ. Սիլվէսթրէլլին, որուն յաջորդ կիսի կարգուի Պուքրէշի դեսպան Մ. Ինչիղա որ տը Ռուտինի մարքիզին ազգական է։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 մայիս.— Բրէթորիայէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Պօէր և Անգլիացի պաշտօնատէրերուն մէջ տեղի ունեցած բանակցութեանց արդիւնքը մի քանի օր վերջը միայն պիտի իմացուի։ Իրազեկ աղբիւրէ առնուած լուրի մը նայելով, զօրավար Տէվէդէն զատ միւս բոլոր Պօէր պատուիրակները ընդուներ են Մեծն Բրիտանիոյ պայմանները։

ՍԱՐՐԱՖԻՏԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ռամ ալիւն ագր. գաբ.	28—08
» » էն եւ. քսէք	28—08½
» » էն աշաղը	28—07½
Բումէլի չըմէնտ. ագրմ. գրնա.	111—
» » էն եւ. քսէք	111—⅛
» » էն աշաղը	111—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյժի ագրիսը Օս. մր.	—
Սիկարէթ Ա.	0—20
» Բ.	—93
Թրամվայ	5—47½
Ժուխանս	1—50
Օպլիկատիոն Թրամվայ	488—
Ասիւրանս	3—60
Գոբզօրասիոն	0—08.9
Գոմմէրսիալ	0—09
Լօրիսմ	71—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէգ	416—
Թրանսվալ	165—
Բրքսիմ Թանվիլլէթը	486—
Անատոլը չըմ. ագրիսը	10—63½

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹ

Օսմ. լիրաը 100 ղրշ. տան	ղրշ. բբ
Պէյազ մէճիտիէ ֆարդը	108—05
Մէթալիք	102—
Ինկիլիզ լիրաը	110—06
Ֆրանսիոյ ալթունը	87—27
Բոլ	90—
Գրէմիոյ ալթունը	51—06
Գարպոն գայմէք	8—58

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 27 մայիս

Ինկ. էսկամը Ինկ. լիրաը	96—50
Օսմ. էհամը գաբանաը	25—50
» » Բ	27—63
» » Գ	51—50
Օսմանլը Պանգասը	12—75
Մըսրը Տուլ. մութթահրաէ	107—75
Պուլկար իսթիգրազը	87—
Գամպիո Բարիզ 3 այ վասէ	25—350
Թրանսվաալ	6—43
Շարթրէթ	4—

Բարիզ 27 մայիս

Ֆրնս էսէ. 3% ֆր.	101—25
Եէնի Օսմ. էհամը գաբանաը	25—95
Բումէլի չըմէնտիֆէրի	112—
Օսմանլը Բէյժիի էհամը	322—
» Պանգասը 569—
Գէյտիի Լիոնէ	1036—
Իթալիա էհամը	102—42
Բոքորթէթ Թիւրք	569—
Օսմանիյէ	—
Տուան Օթօման	—
Սրանեալ	78—57
Թրանսվալ	163—
Էմիրսիէն իւնիֆիէ	109—70
Շարթրէթ	103—

Գ Ա Մ Պ Ի Օ

Լօնտրա	110—10
Բարիզ 3 այ վասէլի	22—85
Ֆիօրէն Մանատա	21—82

Վիէննա 27 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գասպիօ	240—30
Բումէլի չըմէնտիֆէրի ֆր.	107—
Օսմանլը Բէյժի ագրիսը	294—

Պերլին 27 մայիս

Բումէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	111—20
Լօնտրա իւզէրինէ գասպիօ	20—330

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»ՆԻՆ ԹԷՖԻՐԴԱՍԸ (42)

ՄԻԻՍԹԱՆԹԸԳԸՆ ԷՍՊԱԲԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ԲԻԷՐ ՏԷԼԳՈՒՐ

Ե.

ՄԱՐՔԻ ՏԸ ՊՕՆՎԻԼ

Նինա սեռաղ գալգտը.

Մարքի օթուրտուղը եէրտէն պօղուզ պիր սէպէ տէվամ իթթի։

—Միրին օղլընը վէ պէնիմ տօսթում օլան Մագսիմ պիր ճինաեէթլէ իթթիհամ իտիլերէք տէրտէթ իտիմիզ տիր։

—Հայտէ սիզ տէլի օլմուշսունուզ։

—Պէն իճատ իթմէկդիր, կէչէն վուգուաթը հիքիայէ իտիյսորում։

—Պու վուգուաթա ինանմադա իսէ սիզէ տէլի տէրիմ,

—Եվէթ, պէնտէ զանն էթմէտիմ, լաքին սօնրատան մէճպուրէն ինանամ. իշթէ եվվէլճէ սիզի խապէրտար էթամիմ չիմտի իսէ տօսթումտն տէրտեաթինի վէ պու տէրտէսթին սէպէպլէրինի անլամադա մէճպուրում։

—Նէ՞, օղլըմ պիր ճիւրմ մի իրթիքնապ էթմիշ։

—Եվէթ, պիր գաթլ։

—Նէ՞ սէպէպէ մէպնի։

—Պէր տանա թէչէքքիւր էտէրիմ էվէթ հագդընը վար էվլատըմ պիր եանլըշլըղըն գուրպանը տը... պիր գաթիլ, պիր սրգաթ... օ՛... մագսիմ... գաթիլ՝ սարիգ... եօգ... իհթիմալի... եօգ... գ... պու տէլիլիք. միսիս տիւ Պոնօվիլ էվլատըմա իլթիմաս էթմէք վէ քէնտիսինի տէրտէսթ էտէնլէրէ «ալտանքիօրսունը էնճէնտիլէր Մագսիմ մասում տը, անը վալիտէսինէ իտատէ էտինիզ» տէյու հայգըրմագ իչուն նէրէյէ կիտէլիմ։

Մինա հալի միւնճէքիլանէպինտէն վէ կիւղէլլիյինտէն բարլամագտա իտի, Շարլ իսէ պու գաբանընը տէրէճէի լէթաքէթինէ ազզը աչըգ գալուրճասընա հայրան օլմագտան քէնտինի մէն էսէմէյուզ օմուզլարընը սիլքիպ եավաշճա տէտի քի.

—Պէօյլէ օլմազ մասամ. էվվէլա գանունընն էմբինէ մութի օլմագ լազըմ տը։

—Եվէթ պէօյլէ տը լաքին մազլում օլտուղը հալտէ թէվգիֆ իտիլէն եալընը Մագսիմ տէյլ տը, սապր իթմէք վէ գանունընն թահարրիսինէ եարտըմ էթմէք լազըմ տը։

—Լաքին նէ եարտիմ։

—Սիզէ թէքրար էտիյեօրում մասամ սապր էթմէլի։ Պու սիզուն իչու սէօյլէյիյինիզ կիպի գօլայ տը, միսիս Լամարքի լաքին պու միսիլլու հալտէ պիր վալիտէնընն սապրը թիւքէնիր։

—Պունը պիլիրիմ էֆէնտիմ հիսս էթմէյինիզ հալի բիւրմէլալի բէք թապիի պուլուրում, միւքէտտէրսինիզ հէմ պիր գատընընընդ պիր վալիտէսինիզ իչտէ պու իսթիհզագատան պիր հալի քէտէր իշթիմալտէ սինիզ քի, թարիֆի սիզճէ միւմքինսիզ տը, պունդն իչուն վէքիալէթինիզի տէրէճատ էթմէքլիյի տիւշունտիւմ պէն էրքէկիմ, պունու սէօյլէմէքճէն մուրատում իշթէ սիզտէն գիհատէ ալընըգ օլուպ մէնֆատթընընդա լաեդգ վէճհ իւզէրինէ ֆալընմագ նիճէ միւմքին օլտուղընը սէօյլէմէք տը, չու մասլահաթատա սիզէ նասիհաթ էթմէքլիյիմի պանա պրրագընընդ։

—Եվէթ պէլքի հագդընդ վար տը թէչէքքիւր էտէրիմ լաքին օղլում պու անտէ եալընդ թէրք օլանմուչ վէ նասիմաթա միւհթաճ տը, կէօրմէք իսթէրիմ պու պիր հագ տը քի չիպհէսիզ պիր վալիտէէն տիրիզ օլունամագ։

(Տեվամ)

ՄԻԻՀԷՐԷՄ ՄԻՇԵԼԻՐԻԼԷՐԻՄԻՋԷ

ԿԻԻԶԷԼ ՊԻՐ ՀԷՏԻՅԵԷ

ՎԱՐԻՆ նամ սուրզ եանան իսարէ գանտիլի հէր եէրսէ սաթըմագտա տը։

Հէր գունեուեա պիր քէրրէ ալամէթը ֆարիգամրզը թանըմագ իչուն, տրգագաթ խտինիզ։

Սթանպօլ մուհթէրէմ միւշթերիլերիմիզէ իթավնիյէ իմէգքան օյտուղումուզ պու իտարէ գանտիլերի՝ Ամսթէրտամտա վագը Մ. Վէրդօրտ վէ Զօնրն ֆապրիգալարընտան կէթիրիլմէքտէ տիր։ Թալիս պալմամունտան մամուլ օյտուղլարը կիպի, 6, 8 վէ 10 սաաթ միւթէմատիէէն եանմագտա տը։

Պու գանտիլին ֆիթիլլէրի՝ էն եիւքսէք տէրէճէի հարարէթէ մուգավէմէթ իտէր վէ եաղլարը պօղուլմաղլար։

Հէմտէ պունլարը եագմագ իչուն, սուեատա լիւզում եօգ տը։ Պու՝ էն պէօեիւք մուհասէպաթտան տը. չինաքի, տու՝ թէմիզլեեէ մանի տիր։ Պիտէն ալէյն, պու ֆիթիլլերի սուսըզ պիր թապագ իչինէ գօյմագ քեաֆի տիր։ Եագըլընմա, պիթիւն կիճէ բարլագ պիր զրեա վէրիր վէ ասլա գօղու նէյր իթմէզ։ Ֆազլա օլարագ 24 գութու եագտրգլարընը, կէթիրէճէքլէրի գութուլար տէրունինտէ պուլունան վէ ուսուլը իսթիմալինէ տահիր օլան սարը քեաղրլարընա իսպամի իտէնլէրէ կիսմիւշ գաբլամալը վէ եախօտ բէրուրէ վէ սիմտի թաչը պիր էրքէկ գրաֆաթ իյնէսի վէ եախօտ գաստը իյնէսի իհտա իտիլէճէք տիր։

Պիթիմմէէմալիքը Օսմանիյէ իչուն, մէզքիւր ֆապրիգանը չլիպէսի՝ Բաբահանօղլօ գումբանեարը՝ Գումրու խանընտան Սթանպօլտա Սուլթան Համամընտա, Հաճօղլօ խանընը իւսթ գաթընտա 29 վէ 30 նիսէրլու օտաբարա նագլ իթմիշ տիր։ 21—26

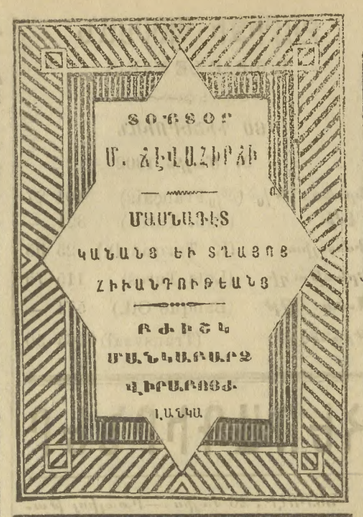

ՏՕՔԹՕՐ ԳՕՍԹԱՔԻ ՔԻԼԱՑՏԻԹԻ

Բարիստէ իքմալը թահսիլ էթմիշ վէ Էվրօբանընն էն մէշհուր խասթէխանէլերինտէ ամէլիյեաթի կէօրէրէք, օն սէքիզ սէնէ տահի իճրան թըպապէլէ քէսպը վուգուճ էյլէմիշ տիր։

Թապիպը մուսմանիէյէ՝ կէօհիւս վէ միտէ իլէթլերինի եանի նէզլեի սաարիյէէի, նէֆէս տարըլըշը, ագ ճիեէր խասթալըգլարինի խուսուսիյլէ վէրէմ խասթէլիեինի, իլիթիեարլարտա միւզմին էօքսիրիւք վէ տամարլարը թէսալլուպ իթմէսինի, էմրազը գալպիյեէի, հազմըզլըզը, ինգբպապը, միւզմին իսկալը. միտէ ազրըսընը, միտէ կէնիշլէնմէսինի, գանը պասուրը, գարընտա սու տօլմասընը, գարաճիեէր խասթալըգլարընը, իարատա չէքէր վէ եուսուրթա ազը պուլունմասընը, էմրազը միքրօպիյեէի վէ գան խասթալըգլարընը վէ հէր ճինս չօճուգ խասթալըգլարընը՝ թէրագզյեաթը ֆէնիյիէ մուճիպինէ էն սօն ուսուլը թըպպի վէճէկլէ թէտավի էյլէր։

Թապիպը մուսմանիէյէ՝ տէօրթ սէնէ պիր միտտէթ զարֆընտա վասի պիր ֆրէնկի խասթէանէսի սէր թըպապթինտէ պուլունարագ, պու էսնասէ խուսուսի թէտավի էյլէտիեի խասթալարտան մասատա, ֆրէնկիեէ վէ պէլ սօղուգլուղունա միպթէա օլմուշ տէօրթ պին գատար էշխասը թէտավի էյլէտիեի ճիհէթլէ, պու իլէթլերին թէտավիսի խուսուսընտա ֆէվզելատէ մէհարէթ քէսպ էյլէմիշ օլտուղունտան, երքէք վէ գասընլարատա էէնի վէ էսկի ֆրէնկիեի վէ պէլ սօղուգլուղունու վէ անլէրտէն հասըլ օլան սէս գըսըգլըզընը վէ եարալարը վէ տէրի իւֆունէթլերինէ վէ իտրար տարլըզընը վէ իլթիհապը մէսանէեի վէ վէզաիֆը թէնասիլիյեո իճրասընտա նօգսանիյեէթի սուրէթը միւքէմմէլէտ վէ թէճարիպը միւթէատիւէսինի թէրագզյեաթը ֆէնիյիէ իլէ պիրլէշտիրէրէք ազ զէման զարֆընտա թէտավի էյլէր։

Տէր Ալիյեէտ հէր հանկը թապիպ իլէ իսթէնիլուրսա գօնսիլիօ օլունապիլտիեի կիպի, Էվրօբանընն էն մէշհուր աթըպպասը իլէ տահի պիլ մուխապէրէ գօնսիլիօ իճրա օլունուր։

Վիլհեաթը Շահանէտէն թահրիրէն միւրաճաաթ իտէէք զէվաթընն՝ օրատաքի թապիպին պիր բաօրունը եախուտ մուֆասսալ պիր թարիֆնամէ կէօնտէրմէլերի էլզէմ տիր։

Բաղարտան մասատա, հէր կիւն սաաթ պէշէ գատար, Գումգապուտա Զիֆթէ կէլինլէր ճատտէսինտէ 13 նիսէրլու խանէտէ, սաաթ 6տան 8 պըչուղա գատար Սթանպօլտա Էմին էօնիհնտէ Արսէնաքի էճզախանէսինտէ։ Սաաթ տօգուզտան օն պիրէ գատար։ Սուլթան Պահաչիտէ, Օգճիլար պաչընտա Սինէմնան էֆ-նին Պահաչիտ էճզախանէսինտէ խասթէկեանը գապու էյլէր։ Ֆագըր օլանլար ոալը կինէլերի մէճճանէն մուահէնէ օլուսունուր։

ԲԱԳՐԱՏՈՄԱՐ

ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՏՈՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ԴԻՒՐԻՆ,

ԱՆՍԽԱԼ

ԵՒ ԱՆՇՓՈԹ

Հաշուակալութեան այս նոր մեթոտը, կրկնատոմարի հիմերուն վրայ հաստատուած, երկարատեւ փորձերով պակուած, ամսական փորձակոր, տարեկան հաշուեկշռի, տոկոսաւոր և անտոկոս ընթացիկ հաշիւները հանելու և ամէն գործառնութեանց անհամեմատ դիւրութիւններ ընծայելով հանդերձ ժամանակի և աշխատութեան անբերեւակայելի խնայում մը կը պարունակէ իր մէջ, այնպէս որ ամբողջ ամառան մը աշխատութիւնը կարելի կ'ըլլայ Մէկ ժամէն աւարտել։

Այս նորագիւտ մեթոտը վստահաբար կը յանձնարարուի սեղանաւոր, վաճառական, գործապետ, հաշուակալ-գրագիր գասակարգերուն, մէկ խօսքով ամէն անոնց որք հաշիւ ունենալու կամ բռնելու հարկին մէջ են։

ԲԱԳՐԱՏՈՄԱՐը 3-4 գասով միայն կարելի է սովրիլ, որու փոխարէն պէտք է վճարել միայն մէկ լիրա օսմ։

Պէտք եղած բացատրութիւններն ու տեղեկութիւնները Յէր կը տրուին։

Դիմել, ամէն օր մինչեւ կէս օր, Առեւտր. վարժարան. Բանկալթի, Հարպիյէ աղբիւրին դէմ։

ԲԱԳՐԱՏՈՄԱՐի Հեղինակ-Ուսուցիչն անձամբ կ'երթայ ամէն անոնց որք դիւրութիւն չունին վարժարան գալու։ Այս պարագայի մէջ իւրաքանչիւր այցելութեան համար մէկ մէճիտիի վճարում իրր ճաբուկ ծախք։

ԲԱԳՐԱՏՈՄԱՐի մասին գաւառներէն մեզ եղած հարցերուն հաճութեամբ կը պատասխանենք, եթէ նամակին մէջ դրոշմաթուղթ (փուլ) մը ծրարելու յօժարած ըլլան։

Դասերն ինչպէս և թղթակցութիւնները կ'ըլլան Հայ. Օսմ. և Ֆրանս. լեզուներով։

Պարապ յոգնութիւն չի պատճառելու համար ըսենք նաեւ թէ ԲԱԳՐԱՏՈՄԱՐը արդէն կրկնատոմարի դրութիւնը գիտցողներո՛ւն կը վերաբերի։

Տոմարակալութիւն սովրիլ փափաքողք մեր կիրակնօրեայ դասերուն կրնան հետեւիլ, որոնց վերակսումը պիտի յայտարարենք ընդհանուր։

Հիմնադիր-Տնօրէն
Առեւտր. և Լեզուագ.
վարժարանաց Բանկալթի.
11—30 ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ

Տ՞ ԿԱԼԻՆՕՍ

ԿԻԶԼԻ ԽԱՍԹԱԼԷՂԼԱՐ ԹԱՊԻՊԸ

ԽՈՒՍՈՒՍԻՍ

Կալաթատա Սանտրգճըլար ճատտէսինտէ 97 նիսէրլու թէտավիխանէսինտէ խասթալարը գապուլ վէ թէտավի իտէր։ Պէլ սօղուգլուղունուն էն չէտիտ վէ էն միւզմին հալինտէ վէ օնատան տօլաեր զուհուր իտէն պիր չօգ իտրար եօլու իլէթլերինի միւթէէիր պուլունան տօքթէօր ԿԱԼԻՆՕՍ՝ էն եէնի վէ ալէա ուսուլ իլէ, հիչ ազրը հիսս իթտիրմէքսիզին, ազ միւտտէթ զարիճընտա թէտավի իտէր։ Թէրէտիւտ իսէնկիլրտէն՝ իւճրէթի խասթալըգլարընը չիֆտարընտան օնրա ալընապիլիր։

ՖՐԷՆԿԻ Զաեէթ եէնի վէ Էվրոբատա թաթպիգ օլունան սօն ուսուլ իւզրէ, ֆրէնկի խասթալըդընը թամ մուվաֆգագրեթէլէ թէտավի իտէր։ Հէր կիւն սաաթ 4տէն 10ա գատար կալաթատա Սանտրգճըլար ճատտէսինտէ, Գարագուշ օթէլի գարշըսընտա ամպաճը տինքանը իւզէրինտէ, 97 օմէրլու թէտավիխանէսինտէ պուլունուր։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻԻՐՔԻԷ

Սիրքէճիտէ քեաին (Էճզախանէ-Թիւրքիյէ) եէվմը քիւչատրնտան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիզամ վէ տրգագաթտան վէ իհզար օլընան քեաֆֆէի էտվիյէնին խալիսիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն տօլայը չէհրիմղին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլերինէ նիւմունէի ինթիսալ օլմագ չէրէֆինի իպրաղ իթմիշ տիր. պու տրգագաթ վէ ինթիմամա մունզամ օլան թէհարէթ վէ նէզաֆէթ մէսէլէսի քի էճզախանէլերէճէ ասըլ նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճագ մէվատտըն պայլըճասը տրը. ամմէնին միսէլէմի վէ տեվարրը բէսմիյէնին տախի մուսատտագ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր. պու կիպի պիր թէէսխասէն պէքլէնիլէյ չու իստէմանը միսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինսանիյէթքեարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսխասինէն չիմտիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիլճիմէվէ զուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի էթտիրիլմէք վէ մուալէճեանը լազըմկ տախի քեզա պիլա իւճրէթ էթա իտիլմէք կիպի էսթիյար օլընան ֆէտաքեարլըգլար նազարը տրգագաթա ալընանագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսանը մէնֆաաթտան զիյատ հէմճինսինէ իստամէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթբերվէրի իւզրինէ թէէսխասիտիլմէյ օլտուղը տէրհալ թաթիին խէրիյիմէ չու թատատ օլընան հիմմէտի մասուրֆէէն նազի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգրատա գաթը տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մերթէպէի Ամմէտ Շեվգը մէօհրի իլէ մէմհուր գաբալը չիչէկերտէն պէհէր ատտի 5 ղրուշ ֆիեսաթլա սաթըմագտա տը։

Եաղ իսկէէսին. է 29 նիսէրլու Նիգօլաքի Բաբատօղլօնան մազազասընա միւրաճաաթ պույրուլմասը իլան օլունուր։

ՄԱՄՈՒԼԱԹը ՏԱԽԻԼԻԹԵԷԻ ՕՍՄԱՆԻԹԵԷՏԷՆ ԵՐԳԱՆՄԸՇ ՎԷ ՖԻԼԻԹԼԷԷՄԻՇ ԷՆ ԱԼԷԱ

ԶԷՅԹՈՒՆ ԵԱՂԼԱՐԸ

Մէնէքչէ բաեիչալը Օսմանը միւրէքքէպէրի վէ սաիրէ մուսթէրիի Կիրիտի Արմէտ Շէվգը պէյ թարաֆընտան պու տէֆա իսթիրա իտիլէն «ֆիլիթրէ» ալէթի վասրթասը իլէ, ուսուլը ֆէնինի տաիրէսինտէ եըգանմրշ վէ սիւրիլմիշ վէ միտէի իրալալ իտէէք հէր նէվի մէվատտը էճնէպիյէտէն արի վէ պէրի գրլընմըշ խալիս վէ նէֆիս զէյթուն եաղլարը մէվգրը ֆիրուխթա վազ օլունմուշ տրը։

Պունուն խիլաֆընը ֆէնէնէն իսպաթ իտէնլէրէ՝ իմալաթխանէ թարաֆընտան 50 օսմանլը լիրասը վէրիլէճէկի տախի թէտահհիսա օլունուր։ Ինչպու եաղլարընն կէրէք նէֆտաէթինի վէկէրէք ֆիտթճա էհվէնիյէթինի թէհրիպէ իթմէք իսթէէն էրպասը մէղագա՝ տէրունինտէ աթիգ եարրա գրսէ զէյթուն եաղընը հավի վէ չիչէնին աղզը մուսթէրիի Կիրիտի Ամմէտ Շէվգը մէօհրի իլէ մէմհուր գաբալը չիչէկերտէն պէհէր ատտի 5 ղրուշ ֆիեսաթլա սաթըմագտա տը։

Եաղ իսկէէսին. է 29 նիսէրլու Նիգօլաքի Բաբատօղլօնան մազազասընա միւրաճաաթ պույրուլմասը իլան օլունուր։

ՉԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը, ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորաբար աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆոսֆորը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և այն անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆոսֆորը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կորտին, ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորաբար ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ, սիրտը կը տրտիսի և դեռ այս կարգը շատ մանահանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆոսֆորը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն զօրացնելու համար, բժիշկներ երբ հնարք մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտ Պիլեօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ անուամբ դեղ մը հնարեց որ կորսուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերը-ոսկորներն ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրաշարժութիւն կուտայ։ Անանք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ գեղծումներու պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անանք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼԵՕՆ Օ vo-lécithine Billon անունն։ Օ վօ լէսիթին Պիլեօնը որ ամէնէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդհանուած էր Ֆրանսայի բժշկական Ակադէմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

Լ'ԻՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾը ՎԷ ԷՕՄՐ ԻԶՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆՆԱԱԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԼՍՍԻՍ ԻՍՏԻԼՄԻՇ

Բարիստէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նօմէրօլու տաիրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՒՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 107,000,000 ֆր.
Սէնէնին մագպուզաթը 21,000,000 »
Էօտէնէն զիեան 252,000.000 »
Սիկուրթալը խանէլէրին գրմէթի 19,000,000 »

ԷՕՄՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմաեէ վէ իսթիեաթ 153,000,000 ֆր.
1900 մագպուզաթը 17,000,020 »
Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »
Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ՊՈՒՇԻՐՔԷԹ զաեէթ միւսաբտ չէրսիթ իլէ Թիւրքիատա գայտիտէր ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միսթէլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն։

ֆիեսաթլա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԴԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթանպօլ Ալժանը տախի Կալաթատա «Պանգ Օթթօման» գարշըսընտա տը։

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻԼԱԹ ֆր. 75000000

1899տա մէրի իւլ իճրա էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ. 19,534,276
» » եանկըն » » » 60,267,203
» » » բրիմի » » 1,433,965

Էօմիւր Խէրիե վէ չօճուգլար իչիւն միւթէտիլ չէրսիթ իլէ սիկուրթա ագտ իտէր

Եանկըն էօրլը հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նէֆէսի էօղլարը՝ էօրլը մալ, էվրադը նագտիյէ վէ վարօր սիկուրթալարը գապալ իտէր։

Հիսէսատարանա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթէ թէզվի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլերի (Տէրսաատէթտէ Գրէտի Լրօնէ, Լօնտրատա Անկլօ Աւստրիան Պանգ, Վօֆեատա Պանգ Նատիօնալ Պիլկար։

Թաշրալար իչիւն միւտատիա վէ միթէպէր քէֆալէթի ատէնքէր արանըլըյար

Թիւրքիա իչիւն ումումի ատէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէկպանի սօգագ, ճէտիտ խան

)(194)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՋԳԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴը

ԱՌԴՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԵՐԻՈՒՐԴ ՄԱՍ

ԺԲ.

Առաջին անգամ չէր որ կ'զրաղէր աէր հայրը բարեպաշտուհի ծուխին փեսացու մը գտնելու. ամիսներէ ի վեր սեւեռեալ գաղափարը եղած էր, անոր աղջկան ամուսնութիւնը, լռիկ մինչիկ ուսումնասիրած, պրպտած, հետամուտ եղած էր յարմար երիտասարդ մը գտնելու որուն առարկութիւն չընէին ո՛չ առատաձեռն տիկինը, ո՛չ ալ անոր պարկեշտ, գեղանի աղջիկը։

Սրուակեանի տղան կրնար յարմար ամուսին մը ըլլալ աղջկան. ինչ ալ որ ըլլար, դէմք մը կը ներկայացնէր։ Հայրը հարստութիւն, ընակարան, կալուած ձգած էր, հետեւաբար պարզ մահկանացու մը չէր սեպուեր Արտաշէս, և քանի որ հիմա խենթութիւնները ձգած, զգաստացած էր, տիկինն ալ շատ բարակը չփնտռելով պէտք էր աղջիկը տալ անոր։ Սրուակեաններէ երկիւղ չունէր, իր ձեռքն էր մայրն ու տղան համոզել, քանի որ աղջիկը գեղեցիկ էր և բացի մէկ երկու հազար ոսկի դրամօժիտէն, ապագային մեծ հարստութիւն մ'ալ տալ կը խոստանար ամուսնոյն։

Գտտրգիւղցի քահանան, բազմոցին վրայ՝ գիշերազգեստով ծալապատիկ նստած, մէկ կողմէն կը մտածէր և միւս կողմէն ալ ծանր ծանր կը խմէր առջեւը դրուած սուրճը, զայն ձեռքէն թափելու ատիճան մտահոգութեամբ։

Այն գիշեր գրեթէ ամբողջ այս խնդիրով անցուց քահանան և առտուն իր խոստումին համեմատ Պոլիս իջաւ Տաքրեաններու հետ տեսակցելու։ Այս այցելութեամբ նախ՝ միլիոնատէրին ու եղբօրը հետ հաղորդակցած կ'ըլլար և երկրորդ եթէ իրօք յաջողէր պաշտպանութիւն մը ձեռք բերել Արտաշէսի նըկատմամբ, այն ատեն աւելի կը դիւրանար անոր կարգուելու գործը։

Կէս օրէն քիչ առաջ հասաւ դրամատէրին գործատեղին ու այցեատոմը յանձնեց զոր Տաքրեանին ներկայացուցին։

Երկու եղբայր առանձնացած կը խօսակցէին, Տաքրեան՝ բարենպատակ հաստատութեան մը նպաստ հաւաքելու համար եկած մէկը կարծելով, պաշտօնեային յանձնարարեց որ մէկ երկու ոսկի տայ, ճամբէ. սակայն քահանային մերժումին վրայ ներս ընդունեց զայն որ լրջութեամբ բարեւեց երկու եղբայրներն ալ ու այս առիթ իրենց ներկայացուելուն համար գոհունակութիւն յայտնելէ ետք, Սրուակեանի որդան պաշտպանելու խնդիրը բացաւ։

—Ի՞նչ տեսակ պաշտպանութիւն կրնամ ընել, հարցուց դրամատէրը։

—Հայրը աղէկ հարստութիւն ձգած էր այս տղուն, որ անփորձութեամբ մէկ մասը կորսնցուց, հիմա փորձառու եղած, ամէն բան հասկցած է, բայց տնգամ մը վաճառատան անունը աւրուած է և դժուար է իրեն համար առջի փայլը տալ անոր։

—Ես ի՞նչ կրնամ ընել անունը աւրուած վաճառատան մը, հարցուց Տաքրեան կարճ կապելու դիտաւորով։

Քահանան տեսնելով որ իր առաջարկը կարծուածին չափ դիւրութեամբ չընդունուիր.

—Դիտէք որ, էֆէնտի, առեւտրական տուն մը վերականգնել, ամբողջ ընտանիք մը և աւելի լաւն խորհելով, անկէ կախում ունեցող շատ մը ընտանիքներ վերականգնել է, ըսաւ, ըսաւ կալուած հարստութիւն, ամէն բան ունի Սրուակեանի զաւակը, մինակ ձեզ նման պաշտպանի մը հովանաւորութեան կը կարօտի։

Տաքրեան յանկարծ խօսակցութեան ընթացքը փոխելով.

—Այս տղուն համար երբեք մեր տունը եկած էք, հարցուց։

Ինչ ըսէր հիմա քահանան, խոստովանէ՞ր թէ բացարձակապէս ուրանար. տատամսելու ժամանակ չկար. ուստի առանց հետեւութիւնը կշռելու,

—Այո՛, էֆէնտի ըսաւ, ատոնց ընտանեկան կացութեան մասէն տեղեակ էի իրր իրենց տաներէցը, գիտէի որ Սրուակեանի թողած հարստութիւնը վարելու համար ձեզ նման կարող և երկաթեայ պաշտպան մը պէտք էր անոր տղուն, այս նպատակով համարձակեցայ դիմել և որովհետեւ առաջին դիմումիս պատասխանը չստացայ, այս երկրորդ անգամ ըլլալով դարձեալ ձեր գութն ու հովանաւորութիւնը կը հրաւիրեմ հոգեւոր զաւակս վրայ։

—Թէեւ մտէն ծանօթութիւն չունիմ, բայց որչափ որ կը լսեմ ներկայանալի մէկը ըլլալու չէ կարծեմ ձեր այդ հոգեւոր զաւակը, պատասխանեց Տաքրեան հեգնութեամբ։

—Անփորձ պատանի մը որ բարի խրատու չունէր և պաչարուած էր վատ հայկատակներով, ի հարկէ վնասը պիտի կրէր իր արարքներուն. հիմա իրեն՝ Արտաշէս Սրուակեանի թախանձանքին վրայ է որ այս դիմումը կ'ընեմ ձեզ. գաղտնապէս փորձեցէ՛ք, հասկցէ՛ք և պիտի տեսնէք թէ ո՞րչափ բարեփոխուած է. դրամագլուխ չուզէր ձեզմէ, ո՛չ ալ ծանրութիւն ընել կը համարձակի. մայրը յօժար է նոյն իսկ իրենց կալուածներու ամէնէն արժէքաւորը ապահովութիւն տալ ձեզ եթէ պէտք տեսնէք, մինակ ամէն մարդ գիտնայ հրապարակին վրայ թէ, ձեր պաշտպանեալն է Սրուակեանի որդին և անոր վաճառատունը։

Դրամատէրը լռեց, քահանան հաւանութեան նշան համարելով անոր այս ընթացքը շարունակեց.

—Ամէնէն մեծ առաքինութիւնը, այս հասակին մէջ եղողներու օգնելն է. ըսաւ, եթէ անձնական գործի մը կամ իմ չահուս ծառայող խնդրի մը համար ըլլար, վստահ եղիք որ ո՛չ պիտի համարձակէի, ո՛չ ալ պիտի յօժարէի ձեր առաջին տեսակցութիւնը այսպէս առաջարկի մը նուիրել. բայց քանի որ մեծ բարեգործութեան մը համար է դիմումս, բարձրագլուխ կը ներկայանամ ձեզ.

Գրիգորեանց որ լուռ ու անխօս կ'ունկնդրէր քահանային, հրապուրուելով անոր ձեւերէն ու ազդու խօսքերէն,

— Քանի՞ տարեկան կայ ձեր առաջարկած երիտասարդը հարցուց.

— Հազիւ քսանըմէկ տարեկան, որ առաջին հարուածներէն զգաստացած, հիմա ամբողջ ճիգը նուիրած է տիպար առեւտրական մը ըլլալու։

— Ի՞նչէն յայտնի է որ զգաստացած է։

— Երեւոյթները խիստ նպաստաւոր են, էֆէնտի, անգամ մը գործատեղին այցելել կամ անուղղակի քննութիւն մը ընել, բաւական է ապացուցանելու թէ, ինչ մեծ բարիք պիտի ընէք հովանաւորութիւն ցուցնելով նորատաս երիտասարդի մը, որ աչքերը ձեզ յառած է։

— Գլուխնիս փորձանքի մի ենթարկեր Ջէր հա՛յր, ըսաւ Տաքրեան, արդէն եղածներէն դժգոհ ենք, նոր մտահոգութիւն մ'ալ չենք կրնար ըստանձնել։

(Շարունակելի)

Տէր և Տնօրէն
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Տ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ